THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c. KETVIRTADIENIS – THURSDAY, KOVAS – MARCH 9, 1989 Nr. 47

Antroji Jalta?

Tautų referendumo klausimas

Maskva. — Pasaulio žinių agentūros praneša savo korespondentų surinktas žinias, iš kurių aiškėja, jog Maskva užsienio reikalų politikoje pirmauja; iniciatyva jos rankose.

Vakarų Europoje Sovietų paskelbtas ginklų sumažinimo planas nuteikė NATO kraštus sau palankia prasme; Vakarų Vokietijos kancleris Kohl pasakė Valstybės sekretoriui Bakeriui, kad jis nėra pasiruošęs dar keliems metams leisti amerikiečiams ten turėti patobulintas raketas.

Rytų Europoje, kur tautos yra ilgai laikomos pavergtos ir nors ten auga nerimastis, Gorbačiovo paskirtasis Aleksandras Jakovlevas aiškiai tų kraštų vyriausybėms pasakė, kad Brežnevo doktrina pilnai tebegalioja: bet koks perversminis pasipriešinimas bus sutiktas su „broliška pagalba" – tai reiškia Sovietų tankais.

Visa tai nėra jokia nauja Sovietų politika, jog jie susilaiko nuo ekspansinės politikos, nežiūrint savo sugriautos ekonomijos, reformų pačioje sąjungoje, parodyto noro mažinti įtampą ir užsienio patarimų demokratėti. Priešingai, tai yra Sovietų Sąjunga, kuri koncentruoja savo politinę galią viename žmoguje, žvejoja sudrumstame mūsų vandenyje, nusileidžia propagandoje, kad gautų reikalingą finansinę paramą ir technologiją ir panaudoja savo pasitraukimą iš Afganistano išplėsti savo įtakai Azijoje.

Klausimas yra, kaip amerikiečiai pažiūrės į šią realybę? Ar nelaikys viso to tik įsivaizdavimu? Kai jie šiuo metu stiprina savo jėgas viduje ir daro naujas sąjungas, kaip mes pažiūrėsime į laisvės reikalą pasaulyje, klausia Los Anegels Times.

Persų įlankoje Irane, kuris yra daug svarbesnis negu Afganistanas, Sovietų Sąjunga išnaudoja ajatolos priešvakarietišką nusistatymą. Fundamentalistinis islamas ir „bedieviškasis komunizmas" galbūt bus svetimi draugai, bet priešas mano priešo yra mano draugas; Maskva jau dabar drąsina Teheraną nauja nepasitenkinimo banga prieš Vakarus, kai atsiras tuštuma po Chomeini eros.

Artimuosiuose Rytuose Gorbačiovas atnaujino ryšius su Egiptu ir ruošiasi diplomatiniams ryšiams su Izraeliu, jis čia vaizduoja taikos nešėją, o tuo pačiu metu apginkluoja arabų teroristines valstybes.

Tolimuosiuose Rytuose Gorbačiovas tiesia alyvos šakelę didžiajai komunistinei galybei Kinijoje su savo vizitu Beijinge. To viso preliudas yra Deng Xiaoping atsisakymas leisti atvykti kinų disidentui į prezidento Busho valstybines vaišes ir tai yra įžeidžiantis aktas Sino-Amerikos ryšiuose, kokio nebuvo nuo Foster Dulles laikų, kai jis atsisakė pasisveikinti su Čiu-En-Lai.

Rytų Europoje Sovietų tironijai yra daugiausia kenkiama. Marionetinės vyriausybės Lenkijoje, Vengrijoje ir Pabaltijo valstybėse, yra spaudžiamos pačių gyventojų patriotų būti lanksčiomis ir sutikti su tautiniais sąjūdžiais, bet komunistai Rumunijoje, Bulgarijoje, Rytų Vokietijoje ir Čekoslovakijoje yra didesni stalinistai negu pati Maskva. Vėliau ar anksčiau, kai bus įvesti didesni suvaržymai, vienas kuris iš tų kraštų „sprogs" pirmasis. Dabar jau tautiniai laisvės proveržiai persimeta ir į Ukrainą.

Visoje šioje bendroje situacijoje viskas priklauso nuo Gorbačiovo, kuris gali smogti visiems tautiniams sąjūdžiams, kaip kad Stalinas darė ir „broliškai" įvesti tankus ir iššaudyti disidentus. Dabartinis Kremliaus valdovas nėra pasiruošęs suskaldyti Sovietų imperiją ir leisti buvusioms laisvoms valstybėms vėl būti nepriklausomoms, pastebi Los Angeles Times.

Šią savaitę Vienoje buvo pradėti konvencionaliųjų ginklų sumažinimo pasitarimai. Besitariantieji tačiau neturi užmiršti sovietų imperializmo. Ar nuo to sumažės Sovietų dominavimas Rytų Europoje? Klausimas, ar Sovietai leis įsigalėti demokratijai ir panaikins vienos partijos sistemą savo imperijoje? Ar šiuos tikslus atsimins NATO delegatai?

Paskutiniu metu yra keliamas **„finlandizacijos"** klausimas Rytų Europoje, o ypač Pabaltijo valstybėse. Daugelis politinių strategistų ir diplomatų tai laiko priimtinu dalyku. Ir ši idėja neturėtų išprovokuoti Sovietų Sąjunga žiaurioms represijoms. Kietosios linijos atstovai Vakaruose įtaria, kad gali pasikartoti antroji Jalta. Ar didieji Vakarų politikai dabar išnaudos palankią situaciją kraštų išlaisvinimui? Bet koks pavergtųjų tautų dominavimo pratęsimas šiuo metu turėtų būti peržiūrėtas Senate jo apklausinėjimuose, viešuose debatuose ir galėtų reikalauti tautų referendumo.

Plačiai vedama Sovietų diplomatinė iniciatyva pasaulyje reikalauja daugiau ryžtingų žygių negu susitaikinimo su esama padėtimi.

Jalta, 1945 metai. Konferencijos dalyviai: Winston Churchill, Franklin Roosevelt, viduryje, ir Josef Stalin, kuris daugiausia laimėjo šiuose pasitarimuose.

Senatorius Sam Nunn, Gynybos komiteto pirmininkas, kairėje, ir sen. John Warner, dešinėje, svarsto buvusio savo kolegos John Tower nominaciją JAV Gynybos sekretoriaus postui.

Baigėsi pasitarimai Londone

Londonas. — Tarptautinė konferencija, kuri tęsėsi tris dienas ir kurioje dalyvavo 23 kraštų atstovai, svarstė ozono klausimą atmosferoje. Konferencija baigėsi be nutarimo uždrausti įvairių chemikalų naudojimą ir jų gaminimą, kurie kenkia žmonijos sveikatai.

Tik 20 kraštų sutarė, kad jie pritaria dabar esančiam pasiūlymui, kad būtų 50% sumažintas chemikalų gaminimas iki šio šimtmečio galo. Amerika ir Britanija pasižadėjo padėti trečiojo pasaulio kraštams įsivesti naują technologiją tų chemikalų pakeitimui.

Padaugėjo vėžio ligos

Įvairūs chemikalai sunaikina ozoną, kuris absorbuoja ultravioletinius saulės spindulius ir dėl to didėja pasaulyje odos vėžio ligos. Mokslininkai konferencijoje įspėjo, kad pasauliniu mastu padidėjo odos vėžiu ir kataraktu susirgimai, kadangi ozono danga yra pažeidžiama nuo kylančių chemikalų iš žemės.

Britanijos ministerė pirmininkė M. Thatcher konferencijoje tarė užbaigiamąjį žodį. Ji ragino kad daugiau kraštų pasirašytų 1987 m. Montrealyje priimtą trisdešimties kraštų nutarimą, kad 50% iki šio amžiaus pabaigos industrinių kraštų sumažintų pavojingų chemikalų gaminimą. 20 kraštų, įskaitant Nigeriją, Braziliją, Lenkiją, Vengriją ir Austriją pažadėjo pasirašyti Montrealio susitarimą, o Čekoslovakija, Alžirija ir kai kurie Azijos kraštai pasisakė rimtai svarstą klausimą prisidėti prie susitarimo. Tačiau Indija ir Kinija susilaikė nuo pareiškimų.

Princo žodis

Sovietų Sąjungos atstovai delsia pritarti globaliniam ozoną naikinančių chemikalų uždraudimui. Sovietai nesmerkia Montrealio protokolo buvimo, tačiau jo nepasirašo, ir sako, kad tą reikalą dar reikia geriau pastudijuoti, nes nemano, kad būtų reikalinga uždrausti chemikalų gaminimą.

Princas Charles kalbėjo bendros vakarienės metu delegatams, pasakydamas, kad ši konferencija yra pavėluota 10 metų ir pasakė, kad negalima pasikliauti tik savanorišku chemikalų uždraudimo pažadu.

Sen. Dixon su Lietuva

Chicago. — Illinois senatorius Alan Dixon Senate pasakė kalbą Vasario 16-sios proga. Prisiminęs lietuvių 49 metų tęsiamą kovą už Lietuvos laisvę, paminėjęs nacių ir sovietų slaptus protokolus, kurie įgalino Lietuvos okupaciją, ir pastebėjęs, kad dabartiniai Komunistų partijos įvykiai Lietuvoje yra taip surežisuoti, kad eilinį žmogų gali palankiai nuteikti jiems norima linkme, pasakė, kad „mažoji perestroika ir glasnost" kaip tik yra apgaulingas būdas įteisinti esamą padėtį visiems laikams". Nesuteikimas vizų Sąjūdžio pakviestiems asmenims vykti į nepriklausomybės paminėjimą, yra kaip tik pirmasis Sovietų pasirašytos žmogaus teisių sutarties Vienoje sulaužymas. Toliau sen. Dixon sako: „Neužmirškime, jog Generalinis sekretorius Gorbačiovas pareiškė „Pravdoje", kad tuos, kurie nori kultūriniai, ekonominiai, politiniai ir teisiškai atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos, reikia laikyti ekstremistais, išeinančiais prieš Konstituciją". Sen. Dixon be to sakė, jog reikia pergalvoti, ar verta Amerikai važiuoti į Maskvoje rengiamą 1991 m. žmogaus teisių konferenciją, kol nėra laisvų Pabaltijo valstybių. „Aš reikalauju laisvės, nepriklausomybės Lietuvai ir kitoms Pabaltijo valstybėms". Sen. Dixon savo kalbą baigė šiais žodžiais: „Ir kada mes vis pasisakome už Lietuvos laisvę, mes žinome, kad vieną dieną Lietuva bus laisva".

TRUMPAI IŠ VISUR

- **Vilniuje** vakar įvyko didžiulis mitingas, kurio metu Sąjūdžio vadovybė painformavo visuomenę įvairiais klausimais, o ypač deputatų rinkimų reikalais, kai Komunistų Centro komitetas suvaržė priėjimą apie komunikacijos priemonių ir Sąjūdis nebegali painformuoti gyventojų einamaisiais reikalais.

— **Vienoje** „Financial Times" pranešė, jog galutinai sutarta, kad Valstybės sekretorius James Baker III atvyks į Maskvą gegužės pirmojoje pusėje išdiskutuoti prez. Busho ir prez. Gorbačiovo konferencijos galimybėms. Be to, Baker ir Sheverdnadze nutarė pastoviai susitikti ir reguliariai aptarti nusiginklavimo klausimus, regionalines problemas, terorizmą ir narkotikų kontrolės reikalus.

— **Washingtone** Ways and Means komiteto pirmininkas kongr. Dan Rostenkowski pasakė, kad prez. Busho įteiktasis biudžetas yra nepriimtinas.

— **Washingtone** New Hampshire senatorius Gordon Humphrey ir Colorado vasltijos sen. William Armstong, abu respublikonai, pranešė daugiau nebekandidatuosią kitam terminui į JAV Senatą.

— **JAV Kongresas** jungtinėje Atstovų rūmų ir Senato sesijoje paminėjo su trompečių muzika, poezijos eilėmis ir kalbomis 200 metų sukaktį, kai 1789 m. Kongreso nariai pirmą kartą buvo susirinkę į New Yorką.

— **El Salvadoro** 8 metų civiliniame kare jau žuvo 70,000 žmonių.

— **Vak. Vokietijoje** unijų darbininkai yra geriausiai apmokami ir dirba trumpiausias valandas visoje Vakarų Europoje.

— **Estijos** vasltybinis akademinis vyrų choras pirmą kartą atvyko į Ameriką. Choras koncertuoja Toledo mieste, Carnegie Hall New Yorke, Kennedy Meno centre Washingtone ir kituose miestuose. Chicagoje jų koncertas bus Orchestra Hall šį sekmadienį 8 val. vak. Jų koncertus šiame kontinente suorganizavo Vakaruose gyveną estai ir kaip rengėjai rašo, „reikėjo 45 metų, kol pasikeitė politinė situacija ir geriausias vyrų choras galėjo atvykti į Ameriką". Galbūt vėl praeis 45 metai, kol Vakaruose vėl koncertuos pajėgus meno vienetas iš Sovietų pavergtų kraštų.

— **Vatikano** spaudos direktorius pranešė, jog popiežius Jonas Paulius II kviečia specialų vyskupų sinodą apsvarstyti Afrikos Bažnyčios reikalams, kur katalikybė auga daug sparčiau negu kur kitur pasaulyje. Popiežius pavedė Camerono kardinolui W. Tumi atlikti paruošiamuosius darbus.

— **Paryžiuje** Prancūzijos Užsienio ministerijos atstovas pranešė, kad vyriausybė svarsto vizų panaikinimą Amerikos piliečiams, kurie lankysis Prancūzijoje. Manoma, kad iki pavasario bus išspręsti reikalingi teisiniai pakeitimai, kad būtų leista amerikiečiam įvažiuoti be vizų.

— **Los Angeles** mieste Amerikos mokesčių departamentas pareikalavo, kad Atlantic Richfield kompanija sumokėtų 1.1 bilijoną dolerių už praeityje nesumokėtus valstybei mokesčius.

— **Kijeve** demonstravo ukrainiečiai, reikalaudami leidimo naudoti ukrainiečių tautinius simbolius — vėliavą, kuri yra mėlynos ir geltonos spalvos ir kitus tautinius ženklus.

Vakarų — Rytų derybos Vienoje

Amerika reikalauja Brežnevo doktrinos atsisakymo

Viena. — Vakarų sąjungininkai arba NATO valstybės ir Sovietų bloko kraštai arba Varšuvos pakto valstybės, pradėjusios dabar vadinamų konvencionalinių ginklų sumažinimo pasitarimus, tuoj pareiškė, kad yra pasiruošusios sumažinti esamą įtampą, kuri yra tarptautinėje tautų bendruomenėje. Užsienio reikalų ministeriai savo kalbose pasisakė, kad bus tikrai pasiektas susitarimas iš abiejų pusių.

Sovietų Sąjungos Užsienio reikalų ministeris E. Shevardnadze, kalbėdamas Rytų bloko šalių vardu, pasiūlė sumažinti tuos ginklus 40% ir panaikinti trumpųjų distancijų raketas. Vakarų valstybių vardu kalbėjo Britanijos Užsienio reikalų ministeris Sir Geoffrey Howe, kuris pasiūlė baigti 40 metų šaltąjį karą ir mažinti ginklus tik mažesniu procentu palaipsniui.

Reikalavimai rusams

Valstybės sekretorius James Baker III nepasiūlė naujų pasiūlymų, tik pasakė, jog prez. Bushas instruktavo Amerikos delegatus surasti būdus pašalinti cheminiams ginklams iš Vakarų Vokietijos. Valstybės departamento atstovas pasakė, kad Sovietų pasiūlymą reikia išstudijuoti ir tik tada bus galima daugiau pasakyti, kai bus žinomos to pasiūlymo detalės. Tačiau jie buvo nustebę entuziastingu Sovietų noru susitarti.

NATO kraštų pasiūlyme vyrauja žymūs sumažinimai tankų, šarvuotų mašinų ir artilerijos ginklų rūšyse, kuriuose sovietai turi daug didesnį skaičių už Vakarų valstybių turimus tuos pačius ginklus. James Baker III kreipėsi į Sovietų Sąjungą, jog, jei jie nori, kad Vakarai pasitikėtų sovietais, privalo parodyti toliau gerą valią, nugriaudami Berlyno sieną ir formaliai paskelbdami, kad Sovietų Sąjunga atsisako Brežnevo doktrinos, pagal kurią sovietai turi teisę įsiterpti su savo karinėmis pajėgomis Rytų Europoje, jeigu jie mano, kad tam kraštui gresia jų politinės sistemos nuvertimas.

Sovietų iniciatyva

Žurnalistai pastebi, kad Sovietai Vienoje yra gerai pasiruošę ir tuoj eina prie konkrečių planų, kai tuo tarpu vakariečiai dar turi viską išstudijuoti ir neatrodo, kad amerikiečiai turėtų planą, kaip vesti šiuos pasitarimus. Shevardnadze pasiūlė sumažinti kareivių skaičių, įsteigti zonas abiejose pusėse, pradėti pasitarimus taktinių ginklų panaikinimui, sumažinti laivyno pajėgas ir nediskutuoti dabar apie kariuomenių dydį, bet visa tai palikti ekspertams susitarti.

Kauno universiteto galimybės

Kaunas. — Lietuvoje labai diskutuojamas Kauno universiteto atkūrimo klausimas. Buvo suruoštas tuo reikalu forumas, kuriame kalbėjo daug mokslo žmonių ir kultūros sričių veikėjų. Kalbėjusieji pasisakė už universiteto atkūrimą, nes jis būtinai esąs reikalingas ne tik Kaunui, bet ir visai Lietuvai.

Švietimo ministerija yra sudariusi komitetą, kuriam pirmininkauja Vilniaus universiteto rektorius J. Kubilius. Jam pavesta išnagrinėti Kauno universiteto atkūrimo klausimus. Komitetas jau pranešė savo nuomonę, jog esą nerealu atkurti universitetą kurios nors aukštosios mokyklos pavyzdžiu, arba sujungus kelias aukštąsias mokyklas. Kaune nėra humanitarinės aukštosios mokyklos, tėra tik Vilniaus universiteto vakarinis skyrius, kuriame rengiami 10 sričių specialistai. Visuomenė pageidauja Kaune turėti humanitarinį fakultetą ir kad būtų iš vakarinių studijų pereita į dienos meto pilno laiko studijas ir paskaitas.

Šis komitetas siūlo vyriausybei peržiūrėti aukštųjų mokyklų sistemą ir specialybių paruošimo klausimą. Įvesti ir naujas šakas. Ypač spręstinas humanitarinių mokslų reikalas Kaune.

Kaune mokslinė konferencija įvyks balandžio 25-28 dienomis, kurioje bus kalbama apie aukštosios mokyklos koncepciją ir Kauno universitetą.

Areštai Latvijoje

Ryga. — „Washington Post" pranešimu, Latvijos komunistų policija areštavo 34 latvius, kurie kartu su minia reikalavo, kad spauda, televizija ir kitos komunikacijos priemonės nevengtų aprašyti latvių tautinius pasireiškimus. Žmonės susirinko prie Latvijos Komunistų partijos įstaigos pareiškti protestą, kad Latvijos Liaudies frontui neleidžiama perduoti žinių latvių visuomenei.

Liaudies frontui yra labai svarbu perduoti žinias prieš kovo 26 dienos rinkimus apie savo kandidatus ir visą platformą, tačiau tai varžoma visokiausiais būdais. Rusų kalba leidžiamas laikraštis „Sovietskaja Latvija" kaltina, kad tam tikri sluoksniai kiršina specialiai latvius ir rusus. Dienraštis primena, kad latvių šiuo metu yra 54%, o rusų maždaug 33%.

KALENDORIUS

Kovo 9 d.: Grigalius, Pranciška, Visgailė, Domas, Žygintas.
Kovo 10 d.: 40 šventųjų kankinių, Geraldas, Dainius, Naukartas, Visvydas, Žibuolė, Emilis, Butgailė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:15, leidžiasi 5:49.
Temperatūra dieną 43 l., naktį 30 l.

Būrelis „Gabijos" tunto vadovių Vyriausiai skautininkei Detroite besilankant. Iš k.: Jūratė Pečiūrienė, Liūda Rugienienė, Danguolė Jurgutienė, Dana Petronienė, LS Seserijos Vyriausia skautininkė Stefa Gedgaudienė, Gina Baukienė ir Vida Juškienė.

DETROITO ŽINIOS

ĮTAMPOS ATPALAIDAVIMAS DETROITE

Ateitininkų sendraugių Detroito skyrius vasario 26 d., trečiojo Gavėnios sekmadienio popietę Dievo Apvaizdos Parapijos Kultūros centre paskyrė žmonėms „atsipalaiduoti" nuo nervinės įtampos.

Valdybos pirmininkė Janina Udrienė, supažindindama susirinkusius su paskaitininku dr. Romualdu Kriaučiūnu pastebėjo, kad paskutiniuoju metu spaudoje vis daugiau ir daugiau rašoma apie susidarančią žmonėse įtampą ir jos psichologines bei fiziologines pasėkmes. Gyvendami šiame krašte dviejų kultūrų įtakoje, siekdami profesinių tikslų ir kartu dalyvaudami lietuviškoje veikloje mes tuo labiau pajuntame tą įtampą. Dažnai čia reiškiasi visuomeninį veikimą paraližuojanti apatija, pasyvumas. Todėl psichologas dr. Romualdas Kriaučiūnas, pakviestas sutiko šia aktualia tema pateikti mums daugiau žinių.

Dr. Kriaučiūnas, psichologijos mokslus baigęs Amerikoje: magistro laipsnį įsigijęs Chicagoje, o daktaratą — Washingtono universitete, klinikinės psichologijos srityje. Šiuo metu jis sėkmingai vadovauja ambulatorinių patarnavimų skyriui Lansinge (Mich,). Jis yra pirmininkavęs ateitininkams, Lietuvių Bendruomenei, „Dainavos" tarybai, rašęs straipsnių „Aiduose", „Laiškuose Lietuviams", „Ateityje", „Drauge", redagavęs „Dainavos" jubiliejinį leidinį, skaitęs paskaitas Mokslų Akademijoj. Jis rašęs psichologinėm temom straipsnius ir amerikiečių leidiniuose.

Pakviečiamas prie mikrofono dr. Romualdas Kriaučiūnas. Čia jis nurodo kai kuriuos nervinės įtampos priežasčių pavyzdžius: darbovietės pasikeitimą, netekimą vyro ar žmonos, pasiruošimą didelei kelionei. Įtampą sukelianti ir gyvenamoji aplinka: triukšmas, tarša. Įtampos žmonėse nevienodai pasireiškia: vieni darosi tik irzlūs, kitiems, gi, atsiranda net žaizdos skrandyje.

Yra reikšminga suvokti savosios įtampos ribą. Pavojaus ženklai; proto neveiklumas, atminties ir orientacijos mažėjimas, piktumas. Įtampa neigiamai įtakoja harmonų veikimą, kraujo spaudimą, atsparumą ligoms. Jaučiamas išsisėmimas, nuolatinis nuovargis, beviltiškumas, negatyvus nusiteikimas darbui ir sau pačiam. Mažėja energija ir pasitikėjimas savimi. Pradžioj pasireiškęs entuziazmas pamažu nyksta ir pagaliau išsilieja cinizmu, sarkazmu, net fanatizmu siekiant savojo tikslo.

Nervinės įtampos pavojus lydi kai kuriuos visuomenės veikėjus, kurie perkraunami daugybe darbų, įsipareigojimų. Ne visi veikimai išsekina veikėjus. Visuomeninėje veikloje yra būtinas tam tikras įtampos laipsnis, tačiau visur reikalingas balansas, aukso vidurys. Įtampą atpalaiduojančios priemonės: religinė meditacija, mąstymas, reguliarus poilsiavimas, kūno mankšta, bent vieneriems metams pasitraukimas iš turimų pareigų.

Visuomenės veikėjui reikalingi atramos būreliai. Svarbu turėti jo veiklos pozityvų įvertinimą. Šeima — jo pirmoji užuovėjos bazė. Stengtis nepersivalgyti ir nepersigerti. Reikia giliau pažvelgti į save, pažinti save, balansuoti savo pajėgas. Neužmirštinas sveikas juokas, humoras. Yra sveika kartais pasijuokti iš savęs. Visuomenės pareiga apsaugoti savuosius veikėjus nuo išsisėmimo. Neperkrauti jų darbais — daugiau patiems veikti. Turi būti respektuojama veikėjo šeima.

Žmogui, kad jis galėtų išsivystyti ir subręsti, reikalingas kontaktas su visuomene. Savanoriška, saikinga visuomeninė veikla naudinga žmogui. Yra pastebėta, kad greičiau miršta neveiklieji.

Palinkėjęs paskaitininkas laikytis vidurio kelio, baigė savo minčių įdomų klostymą.

Susirinkusiųjų susidomėjimą paskaita rodė jų klausimai bei interpretacijos.

Susirinkimui vadovavusi sendraugių pirm. Janina Udrienė tarė ačiū paskaitininkui dr. Romualdui Kriaučiūnui ir visiems įtampa susidomėjusiems klausytojams.

Jonas Mikulionis

ANTANINOS JONYNIENĖS MENO KŪRINIŲ PARODA

Meno kūrinių parodos yra dalis mūsų kultūrinio gyvenimo. Jomis menininkai atskleidžia savo meninius gabumus bei kūrinių įvairybę. Malonu, kad Detroito lietuviškame telkinyje gyvenanti menininkė Antanina Jonynienė yra kūrybinga ir dažnai ruošia savo kūrinių parodas. Jos šiaudinukų, paveikslų, keramikos vazų ir velykinių margučių paroda ruošiama sekmadienį kovo 19 d., Šv. Antano lietuvių parapijos patalpose. Parodos atidarymas įvyks tojau po 11:20 val. ryto pamadų ir tęsis iki vėlumos.

Antanina Jonynienė yra uoli Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos, Detroito skyriaus narė, tai šią jos parodą globoja ALTS-gos, Detroito skyriaus valdyba, kurios narys Algirdas Vaitiekaitis maloniai sutiko jai talkininkauti šios parodos ruošoje.

Detroito, Windsoro ir jų apylinkių lietuviai maloniai kviečiami parodą aplankyti. Kiekvienas atsilankęs ras ką nors naujo, ką nors įspūdingo sau, arba dovanoms.

A. Misiūnas

PAVASARIO VILTYS

Pagaliau, po ilgos ir slegiančios žiemos, artėjant pavasariui, pradeda giedrėti ir Detroito padangė. Stebint paskutinių metų įvykius mūsų laisvės pasiilgusioje tėvynėje ir Detroito bei jo apylinkių lietuviai turės pagaliau progos pasidžiaugti tų įvykių vaisiais.

Šį pavasarį į Šiaurės Ameriką koncertuoti atvyksta Vilniaus universiteto folklorinis — etnografinis ansamblis „Ratilio". Jis koncertuos įvairiuose JAV miestuose, lietuvių telkiniuose ir universitetuose. Į Detroitą „Ratilio" atvyks balandžio 16 d. ir pasirodys Detroito visuomenei tą pačią dieną, 12:30 val. po pietų, Dievo Apvaizdos parapijos salėje Southfield, MI. O pirmadienį, balandžio 17 d., jie atliks programą Central Michigan University, Mt. Pleasant, kviečiami CMU prezidento dr. E. Jakubausko.

„Ratilio" ansamblis sudaro 28-ni Vilniaus universiteto studentai,-ės. Jau daugiau negu

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., P.O. Box 545, North Andover, MA 01845

VYČIAI DETROITE

Ir vėl mūsų 102-ros Detroito (MI) Lietuvos Vyčių kuopos surengtos Kūčios pasisekė, šiais metais Garbės nario Roberto Boris namuose. Kun. Stasys vakaro programą pradėjo atnašautomis šv. Mišiomis. Po to sekė vakarienė, kuriose garbės svečiais buvo gydytojas ir ponia Barauskai. Jie kartu su R. Boris suorganizavo „Save St. Anthony's Parish" veikimą. O Barauskienė yra mūsų parapijoje įsisteigusios kuopos pirmininkė. Jie keturiese, kartu su kun. S. Babonu, atstovavo mūsų parapijai vyskupo Mooney sušauktame posėdyje bažnyčių uždarymo klausimu. Šiose Kūčiose džiaugsmingai priėmėm jų pranešimą.

Dėkojame visų kuopų nariams, pasirašiusiems peticiją dėl mūsų parapijos išlikimo. Parašų surinkta 1400. Pasirodo, kad tų parašų kiekis (daugiausia jų surinko Merry ir Lory Hofner) pavėikė vyskupą dar metus pratęsti mūsų parapijos uždarymo klausimą.

102-roji kuopa laukia gegužės mėnesį įvyksiančio Lietuvos Vyčių Vidurio centro apygardos suvažiavimo bei kėgliavimo turnyro, kurį globos Southfieldo 79-toji kuopa.

Meriutė

„GINTARO" APYGARDOS VEIKLA

1988-tųjų metų vasarą įsteigtas Lietuvos Vyčių „Gintaro" apygardos pirmas susirinkimas spalio mėnesį vyko Easton miesto Šv. Mykolo parapijos salėje. Valdybą sudaro: dvasios vadas kun. Motiejus Jarašūnas, pirmininkas Juozas B. Simmons, vicepirm. Leonas Butsavage, iždininkas Edmundas Carlitus, sekretorė Ona Pettit. Komitetų pirmininkai; lietuviškųjų reikalų — Juozas Yezulinas, viešųjų reik. — Nellie Bayoras Romanas, kultūrinių reik. — Vladas Mameniškis, ir ritualų — Ona Challan. „Vytis" korespondentu tapo Viktoras Stepalovitch.

Apygardą sudaro šios kuopos: Philadelphijos 3-čioji (pirm. V. Mameniškis), Forest City 46-toji pirm. (Mykolas J. Yavorosky), Lehigh Valley 63-ioji (pirm. Jokūbas Zansitis), Binghamtono 74-toji (pirm. Jonas Mankus), Hazletono 118-toji (pirm. Valentina Dancho), Syracuso 140-toji (pirm. Pranas Petrauskas), Pittstono 143-čioji (pirm. N. Bayoras Romanas), Anthracite 144-toji (pirm. Eleonora Vaičaitis) ir Harrisburgo 146-toji (pirm. Klara Gudilonis).

Nutarta loterija praturtinti apygardos iždą. Ateinantis susirinkimas įvyks Pittstono miesto Šv. Kazimiero parapijos salėje kovo 12-tą dieną. tuo metu nusipelnę nariai bus pakelti į Lietuvos Vyčių trečią laipsnį.

Victor Stepalovitch

NEW HAVENO 50-TOJI KUOPOS VEIKLA

Sausio 8-tą dieną susirinkome į šiltą parapijos virtuvę mėnesiniam šio šalto sezono susirinkimui. Nell Papeika, Elena Maculaitis ir Ona Kordorsky pavaišino kava ir pyragaičiais. Jonas Šaulys, kultūrinių reikalų komiteto pirmininkas, pranešė apie vasario 19 dieną įvyksiantį Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. Jis taip pat parodė filmą iš dabartinės Lietuvos.

Vasario 11 dieną įvyko Irenos Meizies organizuotas rogučių pasivažinėjimas. Iškyla į Kalėdų parodą Radio City patalpose New Yorke taip pat praėjo vykusiai. Kovo 11 dieną vėl planuojama išvyka į Paterson, NJ, pamatyti Kančios kelio įscenizavimą. O Pranas Austin pirmininkauja Šv. Kazimiero šventės organizavimo komitetui. Ši šventė įvyks kovo 5 dieną parapijos salėje.

Šį New Haveno 50-tos Lietuvos Vyčių kuopos susirinkimą malda uždarė kun. Karalis. Sugiedoję Vyčių himną, susėdome vaišintis Izabelės Peterson puikiai paruoštais pietumis.

Aišku, kad 1989-tieji mūsų kuopai bus sėkmingi ir veiklūs metai!

H.B.

79-TOJI SOUTHFIELDO (MI) KUOPA

Naujuosius metus pradėjome su ta pačia valdyba: pirm. Magdalena Smailis, vicepirm. Ričardas Danielak, protokolų sekretorė Margareta Dapkus, finansų sekr. Stella Hotra, iždininkas ir tvarkdarys Leonardas Balkus, patikėtiniai William Dapkus ir Pranas Povilaitis. Komitetų pirmininkai lieka: ritualų — Marijona Newberry, kultūrinių reikalų — Stella Hotra, lietuviškųjų reik. Elena Santorum, katalikų akcijos — Marija Keller, viešųjų reik. Česlovas Ostrovski ir „Vytis" korespondentė Birutė Janus.

Pernai mirė trys nariai: Ona Erdman, Izabelė Pavlichak ir Albina Stanulis. Prisiminkime jas savo maldose.

Sekmadienį, kovo 5 dieną rengiame Šv. Kazimiero minėjimą, o kovo 19-20 savaitgalį Vidurio centro apygardos suvažiavimą ir kėgliavimo turnyrą. Neapvilkime rengėjų, visi šiuose renginiuose dalyvaukime!

Bertha Janus
Vertė
Aleksandras Pakalniškis, Jr.

VEIKLŪS RIVERHEADO VYČIAI

152-roji Riverheado Lietuvos Vyčių kuopa sutinko 1989-tuosius metus tvirtu įsipareigojimu atitinkamai paminėti penktuosius veiklos metus, vadovaujant naujajai valdybai. Ją sudaro: pirmininkas Mykolas Zukas, vicepirm. Adelė Latinis, sekretorė Ona Tarmey, iždininkė Agnietė Marma, finansų sekr. fred Lucka, patikėtiniai Charlene Abrahamsen ir Feliksas Zorskis, tvarkdariai Muriel Lekstutis ir Petras Petrowski, bei dvasios vadas kun. William Scrill.

Kuopos veiklos plane 1989-ais metais jau ruošiamasi keliems renginiams. Vasario 16-tą dieną Suffolk apskrities bei New Yorko valstijos skelbiama Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis buvo minima Riverhead mieste esančiuose apskrities rūmuose Lietuvos trispalvės iškėlimu. Kovo 12 dieną kuopa globos Vidurio Atlanto apygardos suvažiavimą. Rugpjūčio mėnesį prisidėsime prie lietuvių festivalio rengimo.

Naujų projektų darbais narius gerai informuoja pirm. Zukas, redaguodama mėnesinį kuopos laikraštuką.

Suprasdama svarbą išlaikyti sąlytį su gimtąja kalba bei kultūra, kuopos valdyba įves naują tvarką mėnesiniuose susirinkimuose. Prieš juos pradedant, įvyks lietuvių kalbos vartojimo valandėlė, kurios metu nariai galės pasitobulinti lietuvių kalboje.

Tom Tarmey
Vertė
Aleksandras Pakalniškis, Jr.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba **246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Skirtinga aplinka –

SKIRTINGI IR ŽMONĖS

Sąmoningai ar netikėtai papuolus į svetimą aplinką, reikia gerai apsidairyti. Pagal tą pajuokiamą posakį „iš medžio iškritus, reikia pasilsėti". Taip reikia pamatyti žmones, su kuriais naujoje aplinkoje susiduriama, suprasti jų galvoseną vienu ar kitu dalyku, ieškoti sprendimų ne tik pagal savo patirtį, bet ir pagal naujų kaimynų ar darbo draugų mintį, žodžius ir nusiteikimus. Vokiečiai sako, kad „Kleider machen Leute" (drabužiai parodo žmogų). Juo labiau skirtinga aplinka padaro skirtingą žmogų. Ir tas, kuris papuola į skirtingą aplinką, pirmiausiai turi tuos skirtumus pažinti.

Išeivija permažai supranta, kas darosi okupuotoje Lietuvoje, nors ten šiuo metu ir sužibėjo laisvės spindulys. Ir iš tėvynės pasitraukęs žmogus nepažįsta išeivių galvojimo būdo, atsargumo, nepasitikėjimo, abejingumo. Nesupranta visiško netikėjimo iš ten atvežtais ar norimais įpiršti žodžiais. Gaila, kad taip yra, bet reikia pripažinti tikrovę.

Didelis laiko tarpas, didelis skirtingumas auklėjime, sudaryta natūrali ir nenatūrali baimė rodo iš ten atvykusį žmogų lyg ir didvyriu — jis už savo įsitikinimus kentėjo kalėjimus ar stovyklas. Kartu daugelis jo nesupranta, nes jis yra skirtingas — skirtingas savo elgesiu, savo pasakymais, savo kritika ir savo siūlymais. Nors tie siūlymai gali būti geri, bet daugelis jais abejoja dabar, nes abejojo daug metų. Ir ta abejojimo būsena jau yra išeivijoje taip įaugusi, kad ją išmesti gali vienas antras, bet negalima reikalauti, kad tuoj visi pasikeistų.

Tai ypač regima, kai šiuo metu daugiau atvažiuoja visai apsigyventi, atvyksta savo giminių ar buvusių draugų aplankyti. Visi jie tikrai gerų norų, bet ne visi nuoširdžiai vieni kitais pasitiki. Vieni jaučiasi, kad turi būti gerbiami dėl savo praeitų kentėjimų, kiti, palankiai žiūrėdami ir užjausdami kentėjusius, dabar nelaiko jų kankiniais.

*

Negalima tvirtinti, kad toks elgesys yra geras ir mus skatina kalbėti viena kalba, kaip primena Lietuvos kardinolas. Bet jis taip pat permažai pažįsta laisvę, dar mažiau pažįsta išeivijos laisvės naudojimą ir kartais jos išnaudojimą. Tačiau nei vieni, nei antri neturi užmiršti, kad vyresnieji, kurie atvyko į šį kraštą nieko neturėdami, o tik paskui kietu darbu šį tą įsigijo, su abejingumu žiūri į dabar atvykstančius. Jie nori, kad ir jie pirmiausia žiūrėtų darbo ir uždarbių, o tik paskui pasakotų apie savo kančias, kurios jau yra žinomos ir pasakojimais neišgydomos. Reikia veiklos laisvę parodyti vertybe, kad būtų galima atitaisyti, ką okupantas ar jo tarnai sadistiškai auklėdami yra padarę.

Naujoje ir skirtingoje aplinkoje mažiau reikia kalbų, kurios jau yra kalbėtos ir daugeliui nesuprantamos arba neįdomios. Reikia daugiau konkretaus darbo laisvės atžvilgiu toje būklėje, kurioje gyvenama ir dirbama, kurioje turima santykiauti su savaisiais ir svetimaisiais. Jei paskiri epizodai ir yra įdomūs kai kuriems klausytojams, tai nereiškia, kad jie visiems įdomūs, nes jie jau daugelį metų kartojami. Jie tenušviečiami tik iš savo taško, savo tremties kančios ar artimųjų žūties. Juk Lietuvoje vargu yra šeima, kuri nebūtų paaukojusi tironui savo šeimos nario ar artimo giminaičio.

Net apie Sibiro tremtį, apie kančias naikinimo lageriuose, apie gyvenimą dabartyje pavergtoje tėvynėje, net laisvei sužibėjus, galima kalbėti visiems suprantama kalba, galima kalbėti tik pasiremiant sau pačiam žinomais įvykiais, žmonėmis, laimėjimais ir pralaimėjimais. Tai kaip tik dar didinamas tas plyšys, kuris yra tarp išeivijos, nuo seniau čia gyvenančios, ir naujųjų ateivių, atvykusių apsigyventi ar apsilankančių pas gimines ir artimuosius. Kalbėti viena kalba, kad tiek vieni, tiek antri suprastų, tai prisitaikyti prie naujos gyvenimo aplinkos.

*

Nieko visuomeniškai negalima nei smerkti, nei peikti, nei pamokyti. Kiekvienas daro, kaip jis geriausiai mano daręs ir savo idėjas ginąs. Bet ne vienas išeivijos žmogus, skaitydamas įvairius pranešimus, atsišaukimus, paaiškinimus, nusistebi, kad tie pranešimai kalba pro šalį, tartum neliestų šiame krašte gyvenančių savo brolių ar sesių. Taip pat nustemba ir iš okupuoto krašto atvykę apsigyventi ar artimuosius aplankyti, kad jie jų reikalų nesupranta, kad jų gyvenimu ir jų praeitimi nesidomi, kad net nesidomi savo likusiais gyvaisiais artimaisiais, įtardami juos tarnaujant svetimai jėgai.

Tas nesugebėjimas susikalbėti, vieni kitus suprasti ir vieni kitais pasitikėti šiuo metu yra skaudžiausias dalykas. Jau ne vienas, kuris čia gyvena pastoviai, nori atstovauti savam pavergtam kraštui ar savo likusiems broliams, bet išeivija jų atstovavimo nevertina. Nevertina, kadangi jų nesupranta, Nesupranta, kadangi vadinamieji tautos atstovai kalba kita kalba, negu gali suprasti išeivijoje netoli keturiasdešimt metų gyvenęs žmogus. Tėvynėj dabar pridygo naujų ar senais vardais draugijų, bet net iš ten atvykusieji ne visais pasitiki, o kiti net nežino, kas tos draugijos yra. Jos siunčia mūsų veiksniams įgaliojimus, bet nežino ir net nesiklausia jų veiklos sąlygų, jų darbų aplinkos ir būtinybės savo kietu darbu pelnytis savo šeimai duoną.

Nekritikuojame nė vieno paskiro žmogaus ar draugijos, bet susumuojame tik išeivijos daugumos nuomonę, kad išeivijos entuziastai žinotų tikrovę, kad žinotų iš ten atvykusieji ar atvykstantieji, dėl ko jie dažnai nėra priimami kaip didvyriai ir tautos dalies atstovai. Pagrindinė blogybė, kad vieni kitų nesupranta ir mažai kas stengiasi priešingą pusę suprasti, ką čia gyvenantieji ar čia atvykusieji nori pasakyti. Juo labiau nežino vardų, kurie net okupuotam krašte daugelio abejingai priimami.

P. S.

Pasirink kovas pakankamai dideles, kad jos būtų prasmingos, bet atitinkamai mažas, kad galėtum jas laimėti.

Jonathan Kozol

Kad išlaikytumei draugą, reikia trijų dalykų: gerbti jį jam esant kartu, girti, jam nesant kartu, padėti reikale.

Italų priežodis

LIETUVIAMS BRUKAMA GRAŽDANKA

ANTANAS JUODVALKIS

„Gimtojo krašto" Nr. 1 (1989.I.5-11), skyriuje — Lietuva spaudos veidrodyje, persispausdina iš Tarybinio mokytojo Nr. 103 — 1988 m. J. Norkevičiaus straipsnį „Apgynė mūsų požiūrį", kuriame pasakojama apie sąjunginį liaudies švietimo darbuotojų suvažiavimą. (Nenurodyta nei kur, nei kada suvažiavimas vyko. Reikia manyti, praėjusiais metais Maskvoje. A.J.).

Iš pateikto pasakojimo matyti, kad lietuvių delegacija, vadovaujama prof. Vytauto Liutiko, gavo balsą tik tada, kai „ultimatumas" su visų delegatų parašais pasiekė prezidiumą. V. Liutikui kalbant, pirmininkaujantis TSRS ministeris G. Jagodinas kabinėjosi prie išsireiškimų ir tik balsavimo keliu, daugumai pasisakius, buvo leista užbaigti.

„Po tokio audringo pasisakymo oratorių sveikino Baltarusijos, Gruzijos, Kazachijos, Moldavijos, Uzbekijos delegatai. Ir visi sakė ‚šaunuoliai, lietuviai'. Vadinasi, jie pritarė Respublikos požiūriu į nacionalinę mokyklą" — rašoma „Gimtajame krašte".

To paties G. K. laiškų skyriuje, atsiliepia Gražvydas Kirvaitis į 1988.XII.17 d. TV forumą, kuriame dalyvavo ministerių tarybos pirm. pavad. P. Ignotas ir liaudies švietimo ministeris H. Zabulis. Nusiskundžia, kad daug klausimų liko neatsakytų, nes TV, telefonai buvo perkrauti.

„Lietuvių kalbos paskelbimas Respublikos valstybine kalba liks tik tuščias garsas, jei nebus paremtas konkrečiais darbais. Būtent čia ir pradeda veikti stabdymo mechanizmas, sėkmingai numarinęs daug gražių sumanymų. Nustebino ir Prezidiumo įsako pavertimas svarstytinu projektu. Ką gi dar svarstyti, jeigu nutarimą vienbalsiai priėmė Aukščiausiosios Tarybos deputatai — ir lietuviai, ir rusai, ir lenkai, ir kitų tautybių atstovai? Galima ginčytis dėl terminų, tačiau viena neabejotina — lietuvių kalba turi tapti visų Lietuvos įstaigų ir įmonių raštvedybos kalba..." — rašoma G. K.

Sielojasi beviltiška kalbine padėtimi ir kaimyninėse respublikose — Baltarusijoje, Ukrainoje, Karelijoje ir net Latvijoje, kuriose jau negalima įsivaizduoti, kad jų kalba taptų raštvedybine kalba. Lietuvoje šiandien tai dar įmanoma.

O ką gi kalbėjo iš TV ekrano ministerių tarybos pirm. pavad. P. Ignotas? Jis kartojo Sąjunginės spaudos argumentus, kad perėjimas į raštvedybą lietuvių kalba būsiąs labai brangus, kad nėra žmonių, kurie tai mokėtų daryti, nėra rašomųjų mašinėlių ir t.t. Minėjo 8 milijonus rublių ir 2000 mokytojų, kurių prireiktų, kai klasės per lietuvių kalbos pamokas būtų dalijamos į dvi grupes. Bet tas nieko bendro neturi su raštvedyba. Apie anksčiau įvykdytą analogišką rusų kalbos pamokų pertvarkymą ir kainą visuomenė nebuvo informuota. Kiek tada pareikalavo milijonų, mokytojų ir klasių? Viskas atlikta tyliai be jokių dejonių. Patariama nesijaudinti dėl tų, kurie lietuvių kalbos gerai nemoka, nes atsiras vadovėlių ir išmoks, jei tik turės norą. Nurodoma atskiri atvejai ir duodami pavyzdžiai, kur respublikoje vartojama ne dvikalbiškumas, o vien tik rusų kalba.

Straipsnis baigiamas šiais žodžiais: „... Galimybės mokytis rusų kaip svetimos kalbos Respublikoje yra idealios, ir ne dėl to reikėtų jaudintis. Rūpintis reikia gimtosios kalbos išsaugojimu. Paskelbti ją valstybine — maža. Reikia konkrečių priemonių, užtikrinančių jos pilnavertį funkcionavimą visose — ir valstybės reikalų ir gamybos ir mokslo srityse. Tokių priemonių, o ne sunkumų vardijimo laukiame iš vyriausybės".

Pastaruoju metu pas mus lankėsi ir tebesilanko rašytojai, redaktoriai, aktoriai, Sąjūdžio veikėjai ir šviečia lietuviškąją išeiviją apie vykstantį ok. Lietuvoje persitvarkymą, tautinį atgimimą, nepaprastą visuomenės bebaimę drąsą ir ryžtą savarankiškai tvarkytis. Spaudai ir susirinkimams atleisti varžtai įgalina viešai ir drąsiai skelbti vykdytą išnaudojimą ir terorą, organizuoti masines demonstracijas, parodančias tautos nusiteikimą. Tarp kitų negerovių stipriai išryškinama ekologiniai taršos reiškiniai, bet per mažai ar visai nebuvo sakoma apie lietuvių kalbos padėtį ir jos vartojimą savoje respublikoje. Esama padėtis, atrodo, jau yra pasiekusi Lietuvos kunigaikščių gadynę, kai dvaro ir valstybės kalba buvo gudų kalba, o dabar — rusų. Tai ir šiandien atsiliepia, kad lietuviai nerodo reikiamo atsparumo svetimoms kalboms ir kaimynų įtakoms.

Svečiai iš okupuoto krašto daug pasakoja apie persitvarkymą, bet per mažai kalba apie lietuvių kalbos išstūmimą iš įstaigų susirašinėjimo ir pasibaisėtiną rusų kalbos išplitimą. Savoje respublikoje, kai tik susitinka keli lietuviai ir vienas kolonistas, tuojau pereinama prie vadinamos „vyresniojo brolio" kalbos. O kas gi yra tas „vyresnysis brolis"? Ogi paprasčiausias kolonistas, ar tai būtų rusas, gudas, armėnas, čiuvašas ar kitas azijatas. Jie visi yra maskvinės komunistų partijos siunčiami užgožti vietinius. Net nebeliko Lietuvos TSR komunistų partijos, o liko tik Sovietų TSR komunistų partija. Nuo kada?

Ateinančiuose iš ok. Lietuvos laiškuose jau rašoma apie gražindinkos grąžinimą. Vadinasi, laiškai-raštai rašomi lietuviškai, bet rusiškomis raidėmis, kaip bandė įvesti Muravjovas carinės okupacijos metais. Tai būtų aukščiausios rusifikacijos metas. Tam turi pasipriešinti lietuviai šviesuoliai, įskaitant ir komunistų partijos centro komitetą. Gali būti įsitikinęs komunistas, bet taip pat turi likti ir geras lietuvis (jei tai suderinama su sąžine), o ne vien pataikauti Kremliaus reikalavimams. Jei visa tauta vieningai pasipriešins ir išeivija pradės pilna burna šaukti, tai tie pradėti bandymai bus sustabdyti.

Vien demonstracijomis ir spontaniškais prasiveržimais, neįgyvendinsime paskelbtų gražių šūkių, o reikės kieto, nuolatinio ryžtingo darbo, nebijant laisvės atėmimo ar net kraujo aukos. Lietuvių tauta yra sudėjusi šimtatūkstantines aukas, gindama laisvę ar savo bočių žemę, tad negali pabūgti ir dabar, kai aplinkybės yra palankesnės.

Lietuvių kalbai reikia iškovoti tinkamą vietą savoje žemėje. Dirbkime kartu — tauta ir išeivija, kaip sako mūsų pirmasis kardinolas Vincentas Sladkevičius.

Kad pasiektume aukštesnį moralinį gyvenimą, reikalinga atsisakyti blogo elgesio; kad pasiektume bet kokią dorybę, reikia apvalyti save pačius, kaip tą apibūdina pagonys, arba — reikalinga atsižadėjimo, nusimarinimo dorybė, kaip tą vadina krikščionybė.

L. Tolstoj

Vokiečiai repatriantai

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Per 80 tūkst. vokiečių kilmės gyventojų iki rugsėjo mėn. pabaigos gavo leidimus persikelti į Vakarų Vokietiją. Tai rekordinis skaičius. Perėjimo stovykla Friedlande tarnauja daugiausiai Sov. Sąjungos, Lenkijos ir Čekoslovakijos vokiečiams. Tačiau ji yra perpildyta. Patalpinimui naujai atvykstančių tėvynainių ieškomos naujos vietovės, nauji miestai, net ir viešbučiai.

Vokiečių kilmės gyventojų atvykimas vyriausybei sudaro nemažai sunkumų, prisimenant butų stoką, jų aukštą nuomą, didelę bedarbę (per 2 mil. bedarbių) bei įvairių kraštų azyliantus.

„Savi marškiniai geriausiai šildo" — sako lietuviška patarlė. Ją reikėtų taikyti ir Vokietijos vyriausybei, kuri į atvykstančius vokiečių kilmės gyventojus — repatriantus kreipia didelį dėmesį, skirdama jų įsikurimui milijardines markių sumas. (1 JAV dol. = 1.78 m. — lapkričio 9 d. kursas). Atrodo, tai ir buvo akstinu susikirtimui Saaro krašto radikaliai kairių pažiūrų min. pirm. Oskarui Lafontaine su Bonna, pavadinant jos rūpestį **„deutschtuemlich"** — vokiškumo gainiojimu, užmirštant aktualų azyliantų klausimą. Šie aštrūs Lafontaine žodžiai, taikyti rytų Europos vokiečiams, rado labai stiprią reakciją ne tik valdomos partijos eilėse, bet taip pat ir opozicijoje. Šis klausimas taip pat rado vietą ir spaudos psl., kadangi atvykstantieji vokiečiai silpnai kalba vokiškai, arba visiškai nemoka savo tėvų kalbos, labai dažnai gatvėse pajuokiant juos („Polack") arba net apstumdant. Steigiamos mokyklos — vakariniai kursai, leidžiami trumpi vadovėliai. Ir spaudoje, greičiausiai Bonnos nurodymu, atsirado straipsniai, aiškinant skaitytojams azyliantų ir vokiečių kilmės gyventojų atvykimo priežastis Vakarų Vokietijon, tuo norint suteikti pirmumą savo tautiečiams prieš azyliaus teises ieškančius irakiečius, iraniečius, libaniečius ar kt. Europos, Afrikos ar Azijos tautų atstovus.

Priimtuose Bundestago — parlamento nutarimuose azyliantais yra laikomi visi tie užsieniečiai, kurie yra politiniai ar tikybiniai persekiojami savo gimtajame krašte. Tačiau daugumas jų, beveik 90% Vokietijoje gyvenančių azyliantų, atvyko tik ekonominiais pagrindais. Jų bylos dažnai užsitęsia trejus metus, per kurį laiką valdžia sumoka jų pragyvenimo išlaidas, kadangi azyliantai neturi teisės dirbti.

Pabėgėliais laikomi visi Rytų Vokietijos atvykę gyventojai, tremtiniai (Vertriebene), visi Rytų Europos vokiečiai, praradę savas tėviškes karo pasekmėse. Prie jų dar priskaitomi ir perkeltieji asmenys.

Įdomu, kad nurodant tremtinius vokiečius, atskirai minima Estija, Latvija ir Lietuva, neįjungiant šių valstybių į Sov. Sąjungą. Šių kraštų vokiečiai yra taip apibūdinami (kartu su Lenkija, Čekoslovakija ir t.t.): „prie vokiečių tautybės priklauso visi tie asmenys, kurie tėviškėse prisipažino prie vokiškumo, įrodydami tai kalba, auklėjimu, kultūra, kilme".

Nuo Federalinės Vokietijos įkūrimo į ją atvyko 13 mil. vokiečių, tremtinių ir pabėgėlių, kurie visi buvo įjungti į Vakarų Vokietijos eilinį gyvenimą.

Televizijoje keletą kartų teko matyti Friedlando pereinamąją stovyklą bei „aus Litauen" atvykusius vokiečių kilmės gyventojus. Daugiausia tik „viena pusė" (žmona arba vyras) neblogai kalbėjo vokiškai, vaikai — labai silpnai arba visiškai nemokėjo vokiečių kalbos.

Pasirodo, kad kelią tam praskynė Vakarų Vokietijos pasiuntinys Maskvoje, 1928 m. Taline gimęs Meyer — Laundrut. Jis laisvai kalba rusiškai, gerai pažįsta Sov. Sąjungą bei Pabaltijo valstybes. Atrodo, kad Vakarų Vokietijos prezid. Richard von Weizeckeris mėgina jį atsikviesti į Bonną, gal ruošdamas jam būsimą prezidento kėdę.

Šiandieninio prezidento tėvas buvo J. Ribbentropo „dešinioji ranka", daug kartų Reicho ministerijoje susitikęs su Lietuvos diplomatais („Damals" žurnale įdėta nuotrauka su J. Urbšiu). Apkaltintą Nuernbergo teisme, jį gynė sūnus — juristas, šiandieninis Vakarų Vokietijos prezidentas. Po karo jis gyveno Ruhro krašte, Naujokų šeimoje.

KELIONĖS LIETUVON DIENORAŠTIS

ALFONSAS NAKAS

6

Vilniaus „Lietuva"

Rugsėjo 21 popietę Maskvos aerouoste lipau į sovietinį lėktuvą Aerofloto. Prisiklausęs gandų, kad sovietų lėktuvai dažnai krinta, tik avarijos užslepiamos, nutylimos, jaučiausi nejaukiai. Ir nesergant skridimo fobija, nėra jauku sėsti net į didžiuosius Boeingus. Nei į rankas vairo. Nei parašiuto. Ką bekalbėt apie sovietinį, tarp Maskvos ir Vilniaus, panėšintį į mūsų D.C. - 10, talpinantį kažkur apie pusantro šimto keleivių.

Pristatytais laiptais kopėme ne per šoną, o per galą. Per duris, kurias Vakarų lėktuvai naudoja nelaimės atvejais. Dėl „atbulinės technikos" susodinimas tęsėsi amžinybę. Mat, sodino nuo galo. Pirmas į lėktuvą — sėdies prie uodegos. Iki pirmieji krovėsi rankinį bagažą, ilga eilė „grynam ore" laukėme. Ačiū Dievui, nelijo.

Lėktuvo vidus skurdus. Ypač po KLM prabangos. Pranešimus per garsiakalbį atliko ne pilotas, o stiuardesė. Rusiškai ir lietuviškai. Turbūt ta pati ore keleivius ir aptarnavo. Aptarnavimas? Jei laukėte to ilgo,siauro, aukšto vežimėlio, įriedančio į taką iš virtuvės, prikrauto — perkrauto karštais ir šaltais, alkoholiniais ir vaisiniais gėrimais, užkandėliais, tai nusivilsite. Mergaitė perbėgo su padėklu ir pasiūlė po puodelį mineralinio vandens. Tokio keistoko skonio, surstelėjusio. Sako, lietuviškas, pavadintas „Vytauto" vandeniu. Viskas. Uniformuota mergaitė buvo korektiška. Tik be šypsenos. Jei olandė, vokietė ar amerikietė mėnesiui gautų 120 rublių, vargu ir jos šypsotųsi...

Išskridom minutės tikslumu, pagal tvarkaraštį. Pakilimas ir nusileidimas — patys švelniausi. Nebuvo trankymų nė erdvėje. Tik ten ne vien piloto nuopelnas.

Spalio 1 iš Vilniaus skrisime į Leningradą. Kitokio tipo (įėjimas per šoną), panašaus dydžio lėktuvas. Ir čia punktualiai susodins. Punktualiai priartės prie tako. Bet nekils beveik valandą. Dėl miglos. Migla nebuvo tiršta, o vis tiek nerizikavo. Šiame — stiuardesės pranešimai tik rusiškai. Vaišės ore tos pačios: puodelis „Vytauto" vandens. Ir šis skrydis švelnutėlis. Tad du skirtingi pilotai man įrodė, kad Aerofloto nereikia baidytis. Kitąkart jausiuos daug geriau, jei dar kada ten keliausiu...

Niūriam Vilniaus aerouoste su giminėm pasimylavę, prieblandoj atsidūrėm „Lietuvos" viešbuty. Tai 22 aukštų naujas, kelerių metų, pastatas, netoli šiaurinio Neries kranto ir Kalvarijų gatvės (ji vis dar vadinama čekisto Dzeržinskio vardu).

Pasižiūrėjus į Maskvos daugiaaukštes dėžes, akį džiugina „Lietuvos" išorė. Tie visi pastato karnizai, sudarą balkonų iliuziją, architektūrinės puošmenos prie durų į vestibiulį, nemaža automobilių bei autobusų statymo aikštė, kvadratinėm spalvoto cemento plokštėm išklota aikštė vestibiulio aplinkoj, žali želdiniai. Visa tai gražu, ekstravagantiška, vakarietiška. Plačioji Vilniaus apylinkė lengvai pasiekiama nuosavom kojom. Čia pat, už šimto metrų, Vilniaus Valstybinė universalinė parduotuvė (rodos, toks tikslus jos pavadinimas). Dar šimtą-kitą metrų paėjėjus Upės gatvele — Šv. Rapolo bažnyčia, o pasiekus Kalvarijų („Dzeržinskio") gatvę — tiltas per Nerį. Už tilto visai netoli operos teatro rūmai, Gedimino gatvė, Katedra, Gedimino pilis (su Gedimino pilies bokštu akyse guliau ir kėliau kiekvieną dieną; jis, kaip ir Šv. Rapolo bažnyčia, buvo pačiame mano kambario lango centre!). Trumpai, „Lietuvos" geografinė padėtis negalėjo būti geresnė. Įsivaizduoju, kaip smagu šiame viešbuty apsistoti šiltais vasaros mėnesiais ir iš čia pėsčiomis daryti ekskursijas iki universiteto, į senamiestį, Gedimino kalną, Katedrą, Gedimino gatvę iki pat Žvėryno tilto.

Pagal susitarimą su ekskursijos organizatoriais, „Lietuvoj" turėjau teisę praleisti 9 dienas ir 10 naktų. Pusketvirtos dienos (tris naktis) iš Vilniaus buvau išvykęs. Tad gerą savaitę „Lietuvoj" teko maišytis. Daugiausia vakarais, bet kartais ir dienos metu. Šio viešbučio įspūdžių susidarė begalės. Čia prabėgom paminėsiu tik keletą pliusų ir minusų. Kas, mano akimis,pliusai, kas minusai, paaiškės iš trumpų komentarų, arba ir nekomentuojant.

Erdvus vestibiulis tarnauja daugeliui poreikių. Dešinėj pusėj, už ilgo, plataus baro, susodintos kelios tarnautojos teikia informaciją, priglaudžia ir išdavinėja paliktus kambarių raktus, keičia pinigus, priiminėja mokesčius už sąskaitas, jei neklystu, išnuomoja kambarius tiems, kurie pavieniai Vilnių lanko. Kairėje pusėje — minkštasuoliai svečiams su turistais pašnekučiuoti ir aukštai iškeltas geras spalvoto ekrano televizorius, TV programoms sekti. Antram flygely, kairėj — trys gerai funkcionuojantys, greiti liftai, o trečiame — vieši moterų ir vyrų tualetai. Vestibiulio gale, per patį vidurį, ne visą laiką, o nustatytas valandas veikiantis baras. Žinau, kad jis užsidaro anksti, 10-tą val. vakaro, nes mane porą kartų apvylė. Jame, už rublius, ne tik duoda išgerti (vodkos, konjako, ne alaus), bet ir skaniai užkąsti. Deja, užkandom tavo turisto maitinimosi kortelė čia negalioja.

(Bus daugiau)

VASARIO 16-TOJI LIETUVIŲ RADIJO MĖGĖJŲ TARPE

Vasario 16-tosios minėjimas Lietuvoje šiais metais buvo nepaprastas įvykis. Pirmą kartą po pasaulinio karo ši diena buvo paskelbta šventadieniu, t.y. poilsio diena, nors ji išpuolė ketvirtadienį. Trokšdami prie šio istorinio įvykio kuo ypatingiau prisidėti, neseniai įsikūręs Lietuvių Radijo mėgėjų tinklas jau iš anksto radijo bangų pagalba aptarė ir pasiruošė šiam kiekvienam lietuviui brangiam įvykiui.

Buvo pasistengta šioje dienoje pravesti pasikalbėjimus 10 metrų banga su kuo daugiau pasaulyje lietuviškai kalbančių radijo mėgėjų. Taip pat buvo nutarta pradėti radijo darbą kuo anksčiau ir jį tęsti iki bangos užsidarymo. Čia daug pastangų įdėjo šio tinklo koordinatorius Šiauliuose gyvenantis radijo mėgėjas LY2ZZ radijo stoties viršininkas Jonas. Jis jau porą savaičių prieš šventę tiek radijo bangomis, tiek telefonu angažavo Lietuvoje gyvenančius radijo mėgėjus kuo gausiau dalyvauti, o mus, užsieniečius, kuo plačiau šį įvykį garsinti savuose kraštuose. Įdėtos pastangos buvo apvainikuotos ne tik gausiu dalyvių skaičiumi, bet ir radijo bangų perėjimo švarumu ir ilgumu.

Vasario 16 dieną apie 9 val. ryto rytiniame JAV pakraštyje jau girdėjosi LY2ZZ stotis ir Jono įvadinė kalba. Kalboje Jonas apibrėžė šventės svarbą visiems pasaulyje gyvenantiems lietuviams, primindamas dienos istorinę reikšmę, dabar vykstančio atgimimo paskatinimą didiems darbams ir tikėjimą šviesia Lietuvos ateitimi. Toliau kalbėdamas, kvietė kitas stotis įsijungti į tinklą ir prisidėti prie šios dienos veiklos.

Per kitas porą valandų atsiliepė virš trisdešimt stočių iš Lietuvos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Bolivijos, Didž. Britanijos, Vak. Vokietijos ir Izraelio. Visoms tinklo sąraše esančioms valstybėms buvo atstovaujama, kad ir vienos stoties.

Pasipylė sveikinimai užsieniui iš Lietuvos stočių, o Lietuvai iš užsienio stočių. Vieni sveikino kitus Vasario 16 proga, linkėdami šviesios ateities ir dar daug kartų pasikalbėti radijo bangomis. Mikrofonas buvo ilgesniam laikui perduotas DL2FAT stočiai, radijo mėgėjui Jonui, iš Vasario 16 dienos gimnazijos Vak. Vokietijoje. Savo sveikinime Jonas trumpai apibūdino Vasario 16 dienos gimnazijos tikslą ir privilegiją joje veikti jos vardinių proga. Taip pat buvo pasidalinta įvykiais, vykstančiais Lietuvoje ir planuojamais ar jau įvykusiais užsienyje, minint šią Nepriklausomybės šventę.

Taip besikalbant, nejučiomis rytiniame JAV pakraštyje priartėjo 2 val. po pietų ir radijo bangų perėjimas į Lietuvą pradėjo silpnėti. Suprasdami, kad dienos darbas ir jau baigiasi, dar tinkle likę radijo mėgėjai paskutinį kartą atsisveikino, linkėdami vieni kitiems sėkmės ir „iki pasimatymo" per ateinančio savaitgalio tinklo veikimą.

Šių eilučių autorius, praleidęs keturias su puse valandų kalbėdamasis su stotimis Šiauliuose, Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Linkuvoje ir Šeduvoje, pasijuto lyg ir perkeltas į Lietuvą. Gyvu žodžiu apibūdinti tuo momentu einantieji įvykiai, ar tai tuojau prasidedanti žvakių procesija į kapines savanorius pagerbti, ar tai per respublikos televiziją matomos sausakimšai užpildytos gatvės žmonių, sudarė nepaprastą realų vaizdą. Rodėsi, lyg Gedimino kalno papėdė, kurioje tuo laiku rinkosi minios žmonių, būtų čia pat — už mylios ar dviejų. Tik išjungus radijo aparatūrą, su laiku realybė sugrįžo ir pajutai, Lietuva yra už Atlanto vandenyno, už 4000 mylių.

Prie šios dienos istorinių įvykių ir neužmirštamų įspūdžių gaima priskaityti paties Lietuvių Radijo mėgėjų tinklo jėgą vienu sykiu jungti lietuvius, išsiblaškiusius po platųjį pasaulį. Tinklas, įsisteigęs tik praeitų metų spalio mėn. pradžioje, jau riša 80 stočių su šiuo valstybiniu pasidalinimu: Lietuvos — 38, Jungtinių Amerikos Valstybių — 35, Kanados — 1, Bolivijos — 1, Didž. Britanijos — 2, Vak. Vokietijos — 1 ir Izraelio — 2. Tinklas veikia kiekvieną savaitgalį (šeštadienį ir sekmadienį) 10 metrų banga. Tinklo dažnumas yra 28,444 MHz, kalbama SSB. Tinklas pradedamas 14 val. Greenwich'o (8 val. ryto Chicagos) laiku ir tęsiamas iki bangos užsidarymo. Jei 28,444 MHz dažnumas yra kitų stočių užimtas, tinklas nukeliamas 1KHz ar 2KHz aukštyn ar žemyn. Tuo atveju reikia klausytis lietuviškai kalbančių stočių. Jas suradus bus surastas ir Lietuvių Radijo mėgėjų tinklas. Tinklas visuomet laukia naujų lietuviškai kalbančių narių įsijungimo. Teauga mūsų Lietuvių Radijo mėgėjų šeimos branduolys. Tebanguoja lietuvių kalba iš viso pasaulio kampų!

Rimantas Pauliukonis

Tracey (Price) ir Aidas Kriaučiūnai

BIOCHEMINĖ REAKCIJA

Sausio 14 dieną du biochemikai sumainė aukso žiedus. Jie kartu studijavo Texas Technological University, Lubbock, Texas. Jie ten susipažino ir vienas kitą pamilo. Jie ten abu gavo magistro laipsnius iš biochemijos. Sausio 14 dieną Indianapolyje, Indianoje, jie vienas kitam prisiekė ištikimybę Dievo, šeimos narių ir artimųjų akivaizdoje. Grįžę iš povestuvinės kelionės į Havajų salas, jie įsikūrė ir toliau dirba vienoje iš didžiausių Indianapolio — Lilly farmakologijos bendrovėje.

Jaunoji — Tracey Price iš Dennison, Texas. Jaunasis — Aidas Kriaučiūnas iš Lansing, Michigan, kur Michigan State universitete yra gavęs bakalauro laipsnį iš biochemijos. Jis yra baigęs Žiburio lituanistinę mokyklą Detroite. Priklausė ateitininkams, keletą vasarų dirbo Dainavos jaunimo stovykloje.

Jauniesiems linkime Dievo palaimos ir džiugių ilgiausių metų!

Koresp.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hartford, CT

PRISIDĖKIME PRIE LIETUVOS PABUDIMO

Šitaip buvom kviečiami ir raginami Hartforde į Vasario 16 d. minėjimą, kurį suruošė Lietuvių Bendruomenės valdyba.

Minėjimas įvyko vasario 19 d. Pradėjome Švč. Trejybės bažnyčioje. Mišias atnašavo ir ugningą pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. J. Matutis. Mišių metu giedojo choras, vadovaujamas muz. J. Petkaičio. Organizuotai dalyvavo veteranai ir skautai.

Antrą val. p.p. Trinity kolegijos salėje vyko iškilmingas minėjimas. Gausiai susirinkusius pasveikino ir minėjimą atidarė LB valdybos pirmininkė Z. Dresliūtė, pakviesdama toliau programą vesti N. Gureckaitę. Sugiedojus Lietuvos ir Amerikos himnus, kun. A. Gurklys sukalbėjo invokaciją. Perskaitytos rezoliucijos, G. Stankaitytė perskaitė gubernatoriaus William A. O'Neill ir Hartfordo burmistrės C.S. Perry proklamacijas. Vasario 16 d. buvo paskelbta lietuvių diena Hartforde. Taip pat minėjime dalyvavo ir žodį tarė latvių atstovė ir Eug. Krukovskis, svečias atvykęs iš Lietuvos, Lietuvos Laisvės lygos narys.

Pagrindinę kalbą pasakė Viktoras Nakas, Washingtono Lietuvių informacijos centro vedėjas. Jo kalba publikos buvo jautriai išgyventa ir salėje jautėsi tikrai pakili nuotaika.

Meninę dalį atliko pianistė Dalia Sakaitė iš New Yorko. Džiugu, kad turime talentingų jaunų žmonių. Jos koncertą su malonumu išklausėme. Tautinius šokius pašoko „Berželio" šokių grupė, vadovaujama D. Dzikienės. Aukas rinko LB išdininkas L. Banevičius, o įvairiais techniškais reikalais rūpinosi L. Orentas.

Šia proga norisi pastebėti, kad Lietuvių Bendruomenės Hartforde valdybą sudaro visi jauni žmonės. Amžiaus vidurkis nesiekia net trisdešimt metų. Jų entuziazmas ir noras dirbti bei garsinti Lietuvos vardą yra tikrai nuoširdus ir didelis. Garbė jiems!

Minėjime dalyvavo ne tik hartfordiškiai, bet buvo svečių iš plačios apylinkės. Po minėjimo buvo vaišės, per kurias žmonės dar ilgai šnekučiavosi ir dalinosi įspūdžiais.

Danguolė Banevičienė

Racine, WI

MINĖJIMAS

Vasario 26 d. Racine, WI, Wisconsino pietryčių lietuviai paminėjo 71-ją Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį. 9 val. iš ryto kun. J. Augūnas, MIC, atlaikė pamaldas Šv. Kazimiero bažnyčioje už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Giedojo choras, vad. muziko J. Grinskio. Maldas skaitė Casimira Miškinis-Grzyb. Po Mišių sugiedotas Lietuvos himnas. Prie altoriaus stovėjo JAV, Lietuvos ir šaulių vėliavos.

3 val. po pietų parapijos svetainėje įvyko kitos minėjimo iškilmės. Prezidiumo stalą puošė graži gyvų gėlių puokštė, kurią kasmet padovanoja Viktoria Kleinotaitė-Prochaska, tęsdama savo mirusios motinos Emilijos pradėtą tradiciją.

Minėjimą pradėjo Altos skyriaus pirmininkas Juozas Plečkaitis, rečituodamas eilėraštį apie tremtinių kančias šaltajame Sibire, jo beribėse taigose. Ten gausybė mūsų tautiečių apleistų kapų, kurie mirė tose baisiose sąlygose. Dabar Lietuva kviečia savo vaikus liudyti apie skriaudas. Tėvynėje išsiveržęs laisvės troškimas verda nesustabdomu ugniakalniu.

JAV ir Lietuvos himnus sugiedojo publika. Pristatyti dalyvavę savanoriai kūrėjai Povilas Janušonis ir Bronius Jaras.

Wis. gub. Tommy Thompson proklamaciją perskaitė Rėda Pliūrienė. Racine burmistro W. Owen Davies — Giedrė Milas.

Svečias agr. Ig. Andrašiūnas savo paskaitoje apibūdino Vasario 16 aktą. Priminė aplinkybes, kuriose jis buvo surašytas, ir sąlygas, kurios sunkino jo paskelbimą spaudoje, o ypač Europoje. Vokiečiai, nors ir pralaimėję karą, varžė Lietuvos Tarybos darbą. Lenkai taip pat buvo nepalankūs nepriklausomos Lietuvos idėjai. Net alijantai, simpatizuodami lenkams, nepritarė laisvos Lietuvos idėjai. Nežiūrint tų visų kliūčių, Vasario 16 aktas buvo įgyvendintas. Lietuva per trumpus 22 laisvo gyvenimo metus atkuto, pašviesėjo, įsigijo gerą vardą laisvų valstybių šeimoje. Dabar po žiaurios ir sunkios priespaudos Lietuva vėl siekia laisvės. Mūsų pareiga jai visomis išgalėmis padėti, prisimenant, kad „Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt!"

Viktoria Prochaska perskaitė rezoliuciją ir laišką prezidentui George Bush ir kitiems pareigūnams bei kongreso nariams.

Po trumpos pertraukos buvo rodoma vaizdajuostė iš Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio suvažiavimo Vilniuje. Po filmo Lietuvių Moterų klubo narės pavaišino svečius šaltais užkandžiais ir kavute. Dar buvo rodoma vaizdajuostė apie Kryžių kalną.

Žmonių buvo susirinkę daugiau kaip kitais metais. Nuotaika buvo pakili, ūpas geras, pilnas šviesių vilčių, kad pagaliau pamažu Lietuvoje išauš tikras laisvės rytas. Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta kiek daugiau kaip 1700 dol. aukų, kurios pasiųstos Altos centrui.

Minėjimą ruošė Racine, Wis., Altos skyrius, kuris dėkoja visiems talkininkams ir visiems bei visoms, kurie šiame parengime dalyvavo.

Jurgis Milas

LB Hartforde valdyba su svečiais po Vasario 16 d. minėjimo. Iš kairės: D. Dzikienė, L. Banevičius, N. Gureckaitė, L. Orentas, Z. Dresliūtė, Eug. Krukovskis, R. Stankaityte, V. Nakas, D. Sakaitė. (Nėra S. Dziko).

Nuotr. Alf. Dziko

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS — *GREIT PARDUODA*

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klijentais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamai.**

Century 21 — **KMIECIK REALTORS 7922 S. PULASKI RD**

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti **Danutei Ščerbaitei Mayer** dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

HELP WANTED

Ieškomas patyręs laikrodininkas laikrodžių taisymui. Gera proga pensininkui padidint savo pajamas. Alga proporcinga sugebėjimui. Darbas saulėtoje Kalifornijoje. Rašyti angliškai: **PAN Jewelers, P.O. Box 1666, Paso Robles, CA 93447.**

FOR SALE

Lietuvos — JAV vėliavos! Banketams, pokyliams balionai su lietuviškais užrašais! **THE FLAG CENTER John A. Ambrose 954 Beechwood Drive Lansdale, PA. 19446 215-855-7788**

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMĄ** mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris

Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

St. Petersburg Beach, parduodamas vieno miegamojo butas „VENTA" Condom. pastate. Gražus vaizdas į jūrą ir aplinką. Antram aukšte. Pėsčiomis pasiekiama: jūra, maisto krautuvė, bankai ir koplyčia. Teirautis: 813-367-2236; 412-823-1181, arba lietuviškai 813-360-2966.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

POVILAS PETKEVIČIUS

LENKŲ OKUPACIJOSE IR JŲ KALĖJIMUOSE

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpsnį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje ir aštuonerius metus kalėjimuose. Objektyvios ir sklandžiai parašytos apybraižos skaitytoją įtikina, kad mūsų kaimynas buvo žiaurus ir suktas. Šią knygą kiekvienam verta pasiskaityti ir turėti savo knygų bibliotekoje. Kaina su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 centus valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: **Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.**

VIENA KNYGA — VIENAS DOLERIS

Šias knygas galima gauti „DRAUGE"

GYVENIMO VINGIAIS, I dalis. Atsiminimai. Dr. P. Kalvaitytė-Karvelienė.360 psl.
MEILĖ DVIDEŠIMTAME AMŽIUJE. Petras Maldeikis. 273 psl.
VEIDU PRIE ŽEMĖS, novelės. Kotryna Grigaitytė. 205 psl.
SVETIMI VĖJAI, romanas. Karolė Požėraitė. 199 psl.
VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIŠKUOSE. 1944-1954. Vincas Maciūnas. 49 psl.
LIETUVIŲ APYSAKOS. Hermann Sudermann. 132 psl.
VAINIKAS-KRYŽIUS-LELIJA, Kazimierinė grožinės literatūros antologija. Red. Alf. Tyruolis. 328 psl.
BENAMIAI, atsiminimai. J. Mikelionis. 213 psl.
UŽBURTOS KANKLĖS, pasakojimai apie senovę. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė. 166 psl.
DR. KAZYS DRANGELIS, jo gyvenimas ir darbai. Red. K. A. Girvilas. 214 psl.
OŠIANČIOS PUŠYS, novelės. H. Didžiulytė Mošinskienė. 177 psl.
KETURI GANYTOJAI, atsiminimai. Myk. Vaitkus. 180 psl.
TRYS ŽODŽIAI, ARBA GYVENIMO MAGIJA. Juozas Švaistas. 176 psl.
LIETUVIŠKOS PASAKOS. Dr. J. Balys. 229 psl.
AUKSO KIRVIS, rinktinės pasakos. J. Švaistas. 224 psl.
ATSIMINIMAI, I tomas. Vysk. P. Būčys. 301 psl.
ATSIMINIMAI, II tomas. Vysk. P. Būčys. 284 psl.
UŽ GERESNĮ PASAULĮ. Pranas Dauknys, MIC. 135 psl.
METŲ VINGIAI, lyrikos rinktinė. Alf. Tyruolis. 176 psl.
GUNDYMAI, apysaka. Jonas Gailius. 143 psl.

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Rochester, N.Y.

TRUPUTĮ KITAIP

Šiemet vis mažėjančioje mūsų vietovėje Nepriklausomybės šventę rengti pasiėmė pati parapija. Parapijos taryba organizavimo darbą pavedė savo kultūrinei bei religinei sekcijai, o toji savo ruožtu sušaukė visų parapijoje dar veikiančių organizacijų susirinkimą, kuris ir sudarė šventei ruošti komitetą. Komitetan įėjo parapijos klebonas kunigas Justinas Vaškys, Algis Bulsys, Birutė Litvinienė, Birutė Čypienė, Nijolė Draugelienė, Raimondas Liutkus, Paulius Klimas ir Ginta Draugelytė, — tai šių metų šventė ir buvo to komiteto ir jo sutelktų talkininkų rezultatas.

Penktadienį pagal nuo seno įsigalėjusią tradiciją prie miesto rotušės buvo iškelta Lietuvos vėliava, o sekmadienį, vasario 12 dieną, pradėta pati šventė radjo valandėle, kurią gražiai paruošė Kazė Miškinienė ir Algis Bulsys. Miškinienė lietuviškai, Bulsys angliškai aptarė tos dienos reikšmę kartu užsimindami dabartinius įvykius Lietuvoje, kurie teikia džiaugsmo ir kelia rūpesčių, nes nei Maskva, nei jos vienintelė partija geruoju nenorės iš savo nagų paleisti tą, ką turi pasigrobusios.

Tą pačią dieną į vienuoliktos valandos mišias išsirengiau anksčiau ir nustebau, kad radau parapijos kiemą jau beveik kimšte prikimštą automobilių. Tik tada suvokiau, kad šventės rengimo komitetui pasisekė sukviesti ne tik daug latvių ir estų, bet nemaža ir tų lietuvių, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių nuo parapijos atitokę. Ir bažnyčia prisipildė taip, kaip seniai jau bebuvo prisipildžiusi. Eisenoje bažnyčion šalia mūsų vėliavų latvių ir estų vėliavos. Mišių skaitinius ir maldas pakaitomis skaitė lietuviai, latviai ir estai, į aukas altoriui irgi prisijungė estai su savo tautiniu epu Kalevipoegu, o latviai su savo tautos istorija ir Latvijos vėliavėle. Visi tie trijų vieno likimo tautų susikaupimo momentai, lydimi Lietuvių Bendruomenės choro, kėlė nekasdienišką nuotaiką.

Po mišių visi patraukė į parapijos salę, kurioje visų laukė kava ir šalti užkandžiai. Užkandžiaudami šnektelėjo, užmezgė pažintis, o lygiai pirmą valandą komiteto pirmininkė Birutė Litvinienė pradėjo iškilmingą susirinkimą. Po kunigo Vaškio invokacijos parodyta vaizdajuostė, kaip Gedimino kalne buvo iškelta Lietuvos tautinė vėliava, kurią okupantas beveik penkiasdešimt metų griežčiausiom bausmėm mėgino išguiti ne tik iš viešojo gyvenimo, bet ir iš kiekvieno sąmonės. Šiandien ji Lietuvoje visų džiaugsmui tampa lyg ir giedrėjančios ateities pragiedruliu, o jos pakėlimo vaizdajuostė, kaip įžanga į tos šventės susirinkimą, lyg ir sujungė mus čia nuo Lietuvos atsiskyrusius su tenykščiais, drąsa ir viltimi spaudžiančiais galingąją Maskvą, kad iš jos nagų vis daugiau ir daugiau išplėštų laisvės savo tautai.

Po vaizdajuostės labai tiko esto Heino Arras sveikinime pakartoti pirmojo Estijos prezidento žodžiai: „Laisvės reikale turime būti visi iš vieno, ir jokių nuolaidžiavimų rusams". Tuos žodžius susirinkusieji palydėjo smarkiais plojimais, o man dingtelėjo, kad estai ir dabar tebėra ištikimi savo pirmojo prezidento žodžiams. Po jo dar sveikino latvių atstovas ir kongresmano Horton atsiųsta tarnautoja. Raštu sveikino senatorius D'Amato ir kongresmanė L. M. Slaughter. Ši savo vadinamo „statement" net nepasirašė. Užmiršo ar...?

Pagrindinę kalbą pasakė dr. Jonas Genys. Pradėdamas pastebėjo, kad jo kalba ribosis tik tuo, ką jis galėjo surinkti iš Lietuvos bei pasaulinės spaudos. Tai buvo lyg ir apžvalgą, kas per praėjusius metus atsitiko Lietuvoje, ir kaip į tą reagavome mes ir Vakarų pasaulis. Kiek ilgiau užtrukusią kalbą baigė dešimčia Algirdo Statkevičiaus pasiūlymų užsieniuose paskliduosiems lietuviams ir jų veiksniams. Visi jo siūlymai geri, bet ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į dešimtąjį, kuriame jis siūlo mūsų veiksniams sueiti krūvon ir sudaryti vieną organą, koordinuojantį mūsų judėjimus. Kai praeitą rudenį Rochesterio organizacijų atstovai susirinko pasitarti, kaip reikėtų žmoniškiau švęsti Vasario šešioliktąją, jie taip pat svarstė, kaip reikėtų reaguoti į vykstančius pasikeitimus Lietuvoje ir į galimus jų atgarsius pasaulyje. Jie tada ir parašė prašymą Lietuvos Diplomatijos šefui, Vliko ir PLB pirmininkams, kaip veiksniams, kurių veikla nesiriboja kuriuo vienu kraštu, kad jie sueitų krūvon ir sudarytų vieną veiksnį iš užsienio politiką išmanančių žmonių, jam pavestų sekti įvykius, ypač Sovietų Sąjungos diplomatinius ėjimus, ir informuotų visus lietuvius, kada ir kaip mums į juos reikėtų reaguoti. Pesimistai iš tokių jų pastangų tiktai šypsojosi. Vienas, atsimenu, net pasakė: „Tuščios pastangos. Kiekvienas sėdi pats save apsikabinęs ir galvoja, kad tik jis vienas tėra visa Lietuva". Turbūt to pesimisto ir būta teisybės, nes tik Vlikas siuntėjams teparašė, kad laišką gavo ir net valdybos posėdy perskaitė, bet ką jie patys dėl to galvoja, neužsiminė. Gal.tai reiškė, kad „mes geriau žinom, ką darom". Tuo tarpu ligi šiol dar negirdėjau, kad iš Diplomatijos šefo ar PLB būtų kokį žodį ar nežodį gavę. Tik dabar topteli galvon mintis, anais laikais mama pasakytų „paties velniuko pakišta", kad gal šį tą padėtų, jeigu šventės metu šalia rezoliucijos krašto valdžiai būtų priimta rezoliucija ir remiamiems veiksniams (šį kartą jiems sumesta beveik 5000 dolerių), kad jie išmoktų susikibti rankomis ir bendrom jėgom bei vienu balsu mėgintų apkabinti Lietuvos reikalą. Kažin ar jų nepažadintų nė tai, jeigu kiekvienas prie savo dolerio dar ir savo parašą pridėtų. Žinau, kad visi esame žmonės ir kiekvienam yra sunku per save patį perlipti, bet kai atsistojame prieš reikalą, didesnį už mus pačius, rodos būtų įmanoma ir tą padaryti.

Atleiskite, kad nuklydau į laukus, toli iššokančius iš korespondencijos rėmų, bet neiškenčiau, kai pasirodė, kad su ta švente siejasi viskas, kas siejasi su troškimu atgauti savo tautai laisvę, o dabar grįžtu į susirinkimą, kurio užbaigai buvo parodytas šokių, pantomimos ir žodžio montažas, pravedęs žiūrovą pro carinę baudžiavą, laisvės atgavimą, Sibiro kančias, dabartinį laisvėjimą ir baigė įspūdinga sutelktine deklamacija Bernardo Brazdžionio „Aš čia gyva". Susirinkimą baigė visi sustoję ir rankomis susikibę giedodami „Lietuva brangi".

Sėdintieji ne pirmose eilėse galėjo nė nepastebėti, kad, prieš pradedant rodyti Gedimino kalne vėliavos pakėlimą, būrys vaikų tylutėliai įgužėjo salėn ir susėdo prieš pirmąją eilę tiesiai ant grindų. Pasibaigus rodymui, visi vėl tyliai išnyko. Per sveikinimus ir pagrindinę kalbą jie buvo dingę, o montažo metu vėl atsirado. Pasirodo, jie Vasario šešioliktąją šventė savo būdu. Žemutinėje salėje jie turėjo savo užkandžius, turėjo pašnekesius apie Lietuvą, jos kentėjimus ir jos didvyrius, geriau tą dieną atsiminti, dailininko Raimundo Tamošiūno ir kitų vyresniųjų jaunuolių padedami, pasigamino marškinius su lietuviškais šūkiais, Lietuvos vėliava, Gedimino stulpais. Tikrai tie vaikai šią Šešioliktąją ilgai atsimins, o jeigu panašiai ji ir kitais metais bus organizuojama, ko gero jų gal net daugiau susirinks, nes girdėjau, kad jau kelintos kartos lietuviai, patys lietuviškai nebeišmokę, gailėjosi to nežinoję ir savo mažamečius palikę namie.

Vienas iš ankstesniųjų švenčių rengėjų praeidamas pasakė: „Graži šventė, bet kiek buvo darbo, kiek darbo". Bet ar ką vertesnio galima be darbo padaryti? Šiemet šventės rengimo komitetas ir jo talkininkai tikrai dirbo. Jie ne tik programą organizavo, bet ir pačią parapijos salę panaujino, kad atėjusiems švęsti būtų jaukiau, bet vis tiek vienas ir esminis reikalas, manding, buvo pražiūrėtas. Ir greičiausiai ne iš neapsižiūrėjimo, bet iš įpratimo ar gal iš neryžto sulaužyti įprotį. Gal net iš baimės, kad gali kam nepatikti. Tai kalbos reikalas. Kai susirenkame vieni, yra vienas reikalas, bet kai pasikviečiame kitus, lietuviškai nemokančius, ir juos kviečiame, kad norime su jais pasidalinti savo džiaugsmais ar skausmais ir rūpesčiais, jau visiškai kitas. Tada reikia į juos ir prašnekti taip, kad jie ir suprastų ir pajustų, kam juos pasikvietėm. To kaip tik reikėjo šiais metais, kai rengėjai tiek darbo įdėjo. Juk jie išsiuntinėjo šimtus kvieslių svetimiesiems ir saviesiems, kurie yra nutolę nuo parapijos ir kitų lietuviškų reikalų. Į kvietimus daugelis atsiliepė, bet turėjo ne kaip jaustis, kai vos kelintą žodį tesugaudydavo, o kai kurie ir visiškai nieko. Tiesa, kalbėtojas vis pertraukinėjo savo kalbą ir graibstėsi angliškų santraukų ką tik lietuviškai pasakytų minčių, o ir gražūs montažo tekstai buvo tik lietuviškai. Jeigu jie būtų pasakyti visiems suprantama kalba, jie svetimiesiems gal dar labiau būtų kritę širdin, negu mums patiems. Tą mintį metu ne gražų rengėjų darbą sumenkinti, čia tą galime ir tarpusavy apšnekėti, bet noriu atkreipti dėmesį daugelio kitų, kurie tebeina tuo pačiu keliu, o paskui priekaištauja, kad amerikiečiai nekreipia dėmesio į mūsų rūpesčius.

Jurgis Jankus

PREMIJOS JAUNIESIEMS ŽURNALISTAMS

Daužvardžio vardo jaunųjų žurnalistų premijų skirstymo komisija kovo 5 d. posėdyje paskyrė šešias premijas labiausiai 1988 metais pasireiškusiems jauniesiems lietuviškos spaudos ir radijo laidų darbuotojams.

Lietuviškos spaudos bendradarbių I-ją 200 dol. premiją laimėjo Edvardas Tuskenis (Chicaga) „Pasaulio lietuvio" bendradarbis, „Kiti apie Mus" skilties redaktorius. II-sias premijas po 150 dol. laimėjo „Draugo" bendradarbės: Ginta Palubinskaitė (Washington, D.C.) ir Rasa Miliauskaitė (Chicaga) ir „Mūsų pastogės" bendradarbė Marina Cox'aitė (Australija).

Lietuviškų radijo laidų darbuotojų premijos po 200 dol. buvo paskirtos Edvardui Meilui, Worchesterio, MA, lietuvių kultūrinės radijo programos „Aušros" vedėjui, ir Violetai Simonavičiūtei-Laurinavičienei, Toronto, Kanada, „Tėvynės prisiminimų" programos vedėjai. Edvardas Meilus įkūrė ir lietuvių radijo laidų programai vadovauja 15 metų. Violeta Simonavičiūtė-Laurinavičienė savo tėvo įkurtą „Tėvynės prisiminimų" programą veda jau šešerius metus.

Premijų įteikimas bus 1989 m. balandžio 16 d. Chicagoj „Margučio" koncerto metu.

Daužvardžio vardo jaunųjų žurnalistų premijų skirstymo komisija įkurta prieš 15 metų prie Lietuvių žurnalistų sąjungos, rūpinasi žurnalistinio prieauglio ieškojimu, ugdymu ir skatinimu reikštis mūsų spaudoje bei lietuvių radijo laidų programose. Šiuo metu komisiją sudaro: Bronius Juodelis, pirm., Antanas Juodvalkis, Rita Likanderytė, Petras Petrutis ir Ritonė Rudaitienė.

Ritonė Rudaitienė

A.†A.
ONA KOVIENĖ

Gyveno Omaha, NE.
Mirė 1989 m. kovo 7 d., sulaukusi 74 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukterys: Regina Arnauskienė, Gražina Reškevičienė, Vida Armstrong, Dalija Korte, Elena Cotton ir Rita Kovaitė; dešimt anūkų ir trys proanūkai.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 11 d. iš Šv. Antano parapijos bažnyčios Omahoje, po gedulingų pamaldų velionė bus palaidota Švč. M. Marijos kapinėse, Omaha, NE.

Nuliūdę **dukterys, anūkai, proanūkai.**

PADĖKA

Mūsų mylimas Vyras, Tėvas ir Senelis

A. A.
PROF. PAULIUS GALAUNĖ

mirė sulaukęs gilios senatvės.

Mes dėkojame visiems, kurie žodžiu, laiškais ar spaudoje pareiškė mums užuojautą.

Dėkojame visiems, kurie už a.a. prof. Paulių Galaunę užprašė šv. Mišias, mus rėmė ir guodė.

Žmona Kazimiera Galaunienė Lietuvoje, duktė Dalia Augunienė, anūkai Jūratė Kaupaitė ir Algis Kaupas.

Mylimam Vyrui

A.†A.
Dr. ANTANUI ČERŠKUI

mirus, jo žmonai ONUTEI, dukrai VIDAI ir sūnui dr. RAIMUNDUI ir jų šeimoms reiškiame giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

Salomėja ir Juozas Undraičiai

A.†A.
ONAI KOVIENEI

mirus, jos dukroms: REGINAI, GRAŽINAI, DALEI, ELEI, VIDAI ir RITAI bei jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime.

Anastazija Bukšnienė
Onutė Dainienė
Stasys ir Marytė Mickevičiai
Vladas ir Danutė Darai

A.†A.
Teis. LIUDUI ŠMULKŠČIUI

mirus, jo žmonai dr. LAIMUTEI ir giminėms reiškiame gilią užuojautą.

Jarai

A.†A.
ANDRIUI VAITKUI

tragiškai mirus, jo žmoną MARIJĄ, dukteris GRAŽINĄ ir ŽIVILĘ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Dr. Raimundas ir Aldona Čerškai

A.†A.
KAZIMIERUI DRUSKIUI

mirus, žmoną ELENĄ, dukrą, sūnų, seserį, brolius ir jų šeimas užjaučia ir kartu liūdi.

E. ir A. Lapinskai

Mylimai Motinai

A.†A.
PAULINAI BIZAUSKIENEI

mirus, jaunystės dienų draugei PRIMAI BIZAUSKAITEI-DUNN su šeima Anglijoje ir dr. PRANUI ZUNDEI su šeima reiškiame giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

Dalia ir Algis Augunai

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. – Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. – Tel. 430-5700

BUTKUS – PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003
Sally **Donald M., Jr.**

VANCE
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x **Švč. M. Marijos Gimimo parapijos** klebonas kun. Jonas Kuzinskas kviečia visus parapiečius ir jų draugus į blynų pusryčius, kurie bus sekmadienį, kovo 12 d., po 8, 9:15 ir 10:30 val. šv. Mišių parapijos salėje. Nereikės valgyti namie, o galės pavalgyti parapijos salėje.

x **Jauni Chicagos lietuviai** nuo 16 iki 35 metų amžiaus sekmadienį, kovo 12 d., vyksta į Seklyčią dalyvauti jaunimo susirinkime. Susirinkimą rengia Liet. Jaunimo sąjungos Chicagos skyrius.

x **Lemonto Partizano Daumanto** ateitininkų kuopos susirinkimas bus sekmadienį, kovo 12 d., 12:30 val. p.p. Ateitininkų namuose. Ta proga bus galima sumokėti nario mokestį.

x **Šv. Kryžiaus, Šv. Jurgio ir Švč. M. Marijos Gimimo** parapijos Chicagoje, Šv. Antano Cicero, Lemonto lietuvių misija, Šv. Onos Beverly Shores, Detroito Dievo Apvaizdos, Toronto Prisikėlimo ir Šv. Kazimiero parapija, Gary, Ind., siunčia savo atstovus į Lietuvių sielovados tarybos liturginio komiteto organizuojamą Liturginį seminarą, kuris bus šeštadienį, kovo 11 d. nuo 9 v.r. Šv. Antano parapijos patalpose, Cicero, Ill.

x **Aukštesniųjų lit. mokyklų darbo konferencijoje,** kuri bus kovo 12 d. Jaunimo centre, Pedagoginio lit. instituto patalpose kalbės mokytojai D. Eidukienė, K. Ėringis, R. Kučienė, G. Sturonienė ir Juozas Masilionis. Pradžia 12 val. Visi mokytojai kviečiami dalyvauti.

x **Antanas Vytautas Būda,** Engineering, computer technic and consultationing group „interco-op" menedžeris iš Kauno, svečiuojasi Chicagoje iki balandžio vidurio. Jo kelionės tikslas — inžinierinių, mokslinių ir prekybinių ryšių užmezgimas su užsienio partneriais. Jį galima pasiekti 312-471-2308.

x **A. a. Adolfo Juodkos,** Lietuvos kariuomenės savanorio-kūrėjo, penkerių metų mirties metinėse šv. Mišios bus atnašaujamos tėvų Marijonų koplyčioje kovo 11 d. 8 val. ryto. Draugai prašomi prisiminti velionį savo maldose.

(sk)

x **Lemonto „Maironio" vardo lituanistinė mokykla** nuoširdžiai dėkoja Lietuvių Fondui, kuris visad stambiomis aukomis remia visas lituanistines mokyklas. Mūsų mokyklai šiemet buvo paskirta 4,500 dol. Dėkojame ir Lemonto Lietuvių Bendruomenės valdybai už auką, 800 dol., o Švietimo Tarybai už 500 dol. Jūsų visų parama skatina ir teikia drąsos lituanistinės mokyklos mokytojus bei tėvelius skiepyti mūsų jaunime tautos idealus.

(sk)

x **Melrose Parko ir apyl.** Amerikos lietuvių klubo susirinkimas įvyks kovo 11 d. 4 v. p.p. pas pirm. A. Sinkevičių, 1003 N. 14th Ave., Melrose Park, **tel. 344-0125.**

(sk)

x **Kokios Lietuvos ekonominės perspektyvos?** Šio penktadienio vakaronę ruošia Chicagos ateitininkai sendraugiai Jaunimo centro kavinėje, kovo 10 d. 7:30 v.v.

(sk)

x **Margutis rengia originalų,** įdomų ir dėmesio vertą koncertą kovo 12 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre. Programą atliks solistės Aldona Stempužienė, Jennifer Cochran-Luiza ir pianistas dr. Mark George. Visi trys iš Clevelando. Visi kviečiami atsilankyti. Bilietai Margučio raštinėje ir Vaznelių parduotuvėje.

x **Moksleivių susitelkimo diena** bus kovo 12 d., sekmadienį, Ateitininkų namuose Lemonte. Pradžia 10 val. ryte ir baigsis 4:30 val. po pietų šv. Mišiomis. Kviečiamas visas lietuviškasis jaunimas kuo gausiausiai dalyvauti. Susitelkimą praves kun. R. Repšys, neseniai atvykęs iš Lietuvos.

x **Andrius Gražulis,** priklausąs Siena College krepšinio komandai, loš Šiaurės Atlanto krepšinio konferencijos pirmenybėse. Šis žaidimas bus rodomas televizijoj ESPN cable kanalu šeštadienį, kovo 11 d., 10:30 val. ryto.

x **Priešvelykiniai priešpiečiai** rengiami kovo 19 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Jėzuitų koplyčioje rekolekcijos vyks kovo 16, 17, 18 ir 19 d. Užbaigus rekolekcijas, kviečiami dalyvauti rengiamuose priešpiečiuose. Prašome padaryti stalų rezervacijas.

x **„Salomė", Strausso opera,** kurią diriguos Marek Janowski, bus šį šeštadienį perduota radijo bangomis iš Metropolitan operos spektaklio New Yorke. Spektaklio transliacija prasidės 12:30 val. popiet. Salomės partiją dainuos vengrė Eva Morton. Chicagoje bus galima girdėti iš WMFT stoties 98.7 FM bangomis. Kituose miestuose šios transliacijos girdimos per vietines radijo stotis.

x **Ona Kuizin,** ALRK Moterų sąjungos, 46-tos kuopos darbšti narė, bei prel. D. A. Mozerio giminaitė, yra sunkiai susirgusi. Jai linkime geriausios sveikatos.

x **Janina Pileckienė** vadovauja Chicagoje Vasario 16 gimnazijai remti būreliui. Jis veikia Vytauto Didžiojo šaulių rinktinėje. Šiomis dienomis yra surinkusi ir jau pasiuntusi 327 dol. gimnazijai.

x **Dar galima gauti** VIII-sios lietuvių tautinių šokių šventės vaizdajuostę. Ši vaizdajuostė yra pagaminta profesionalų, jos ilgis 1:45 val. Kaina su persiuntimu JAV-se — 54 dol., Kanadoje — 53 dol. Taip pat galima gauti vaizdajuostes tinkančias naudoti Lietuvoje, Pietų Amerikoje, Australijoje, Anglijoje bei V. Vokietijoje. Jų kaina su persiuntimu — 70 dol. Čekius ar pinigines perlaidas su užsakymais siųsti: **Šventės Video, c/o J. Pleinys, 84 Balsam Ave., S., Hamilton, Ont. L8M 3B3 Canada.** Gavus užsakymą su pinigais, vaizdajuostė tuoj bus oro paštu pasiųsta.

(sk)

x **Ieškoma moteris** padėti senesnio amžiaus moteriai ir gyventi kartu gražioje Floridoje. **Skambinti: 813-848-2440.**

(sk)

x **Rožinis ir šv. Mišios** bus aukojamos kovo 10 d. 6:30 v.v. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų pokalbis tema: „Kryžius — Jėzaus aukos ir išganymo ženklas". Visi maloniai kviečiami.

Židinys

(sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. **VI7-7747.**

(sk)

x **A. a. Andrius Vaitkus** bus laidojamas penktadienį, kovo 10 d., 1:15 val. p.p. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Jo kūnas bus atvežtas iš Belleville, Ill., laidojimo apeigos bus Sv. Kazimiero kapinių koplyčioje. A. a. Andrius Vaitkus buvo supjaustytas plėšiko Chicagoje ir nuo sausio 20 d. išgulėjo Christ Hospital, Oak Lawn, Ill.

x **Per „Dainavos" ansamblio religinį** koncertą Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke girdėsime tradicines giesmes ir taip pat išgirsime giesmes, kurios mums nėra žinomos. Ansambliui dabar vadovauja jaunas, energingas muzikas Darius Polikaitis. Koncertas bus kovo 19d., sekmadienį.

x **JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba** kasmet rengia rajoninius suvažiavimus. Šiais metais Vid. Vakarų rajoninis suvažiavimas šaukiamas Chicagoje balandžio 23 d. Jį globoja Vid. Vakarų apygarda, kurios pirmininkė yra Birutė Vindašienė. Rytų rajono suvažiavimas bus New Yorke balandžio 29 d. Tą suvažiavimą globoja New Yorko apygardos pirm. Vytautas Alksninis.

x **Lituanistikos tyrimo ir studijų centras** kartu su Lietuvių istorijos draugija rengia „Varpo" pilno komplekto perspausdinimą to istorinio leidinio pradžios šimtmečio proga. Spaudai ruošia Juozas Masilionis ir Liudas Kairys. Leidykla šiuo metu irgi ruošia dr. William Urban monografiją „The Samogithian Crusade" apie kryžiuočių veiklą Žemaitijoje. Dr. Urban yra pasaulinio masto istorikas. Monografijos mecenatai yra Krištanavičiaus fondas ir Baltų studijų draugija.

x **37-tas metinis Giesmių vakaras** „Tėviškės" lietuvių evangelikų parapijos bažnyčioje ruošiamas kovo 19 d. 3 val. p.p. Chorui vadovauja muz. Asta Šepetytė. Visuomenė kviečiama.

x **F.K. „Lituanica" ir Vilniaus „Žalgirio" jaunių komandos** susitiks draugiškose futbolo rungtynėse pirmadienį, kovo 13 d., 9 val. vak. Oak Lawn Community Pavilione, 9401 S. Oak Park Ave. Visi sporto mėgėjai laukiami.

x **Dr. Robertas Vitas** bus pagerbtas „Youth Achievement" žymeniu Amerikos Lietuvių respublikonų Illinois lygos metiniame atžymėjimų bankete balandžio 15 d. vyksiančiame Lietuvių centre Lemonte.

x **Moterų Sąjungos 20 kuopos** susirinkimas bus kovo 12 dieną, sekmadienį, 11 val. tuoj po lietuviškų pamaldų mokyklos salėje. Yra svarbių reikalų, prašomos visos narės dalyvauti. Pasiimsite nuotraukas, kurios dar nepasiėmėt.

x **Misijų klubas kovo 19 d.,** sekmadienį, 11 val. Marijonų koplyčioje turės šv. Mišias ir 12:30 val. salėje pietus ir visos dienos mugę. Pelnas skiriamas Argentinos mokyklos vaikučiams maitinti. Norintieji prisidėti ir įsigyti rezervacijas prašomi skambinti Stasei Rudokas tel. 471-2239 arba Sabinai Henson tel. 573-0066. Čekius rašyti „Marian Fathers" vardu.

x **Sigutė Užupis,** B. Madeikis, V. Endrijonas, A. Nutautas, E. Čiakas, Jonas Bačanskas, Zefirina Balvočius, Vladas Kiaunė, Uršulė Majauskas, Vladas Žemaitis, I. Antanaitis, Petras Vilutis, J. Jasinevičius, J. Vitėnas, Liudas Kairys, Juozas Getneris, kiekvienas pratęsdamas „Draugo" prenumeratą, pridėjo po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

„Draugo" sukaktuviniam koncerte vasario 26 d. Marijos aukštesnioje mokykloje dalis klausytojų. Nuotr. **J. Tamulaičio**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

SUKAKTIS IR VARDINĖS

Inž. Kazimieras Pabedinskas vasario 7 d. sulaukė 85 metų amžiaus, o dar pastoviai lošia tenisą ir kovo 5 d. išvyko į Colorado kalnus slidinėti. Pramoninkas, studijas išėjęs Kauno ir Prancūzijos universitetuose. Plungėje jis turėjo tekstilės fabriką ir turėjo 1000 darbininkų. Sukūrė elektros stotį. Paskui vadovavo fabrikui Maroke.

Kovo 4 d. apie 50 jo giminių ir artimų draugų susirinko į Seklyčią pagerbti jubiliatą. Pravesti iškilmes buvo pakviesta M. Marcinkienė, kuri pakvietė prel. J. Prunskį sukalbėti maldą. Vaišės buvo gausios. Joms baigiantis jubiliato vaikaitis Jonas Pabedinskas, daręs Toronte doktoratą, ekrane parodė vaizdus iš paskutinių dienų įvykių Lietuvoje, kai buvo švenčiama Vasario 16 dienos šventė. Jis turėjo galimybės iš Kanados Lietuvon nuvykti ir stebėti. Tai veiklus jaunuolis, Lietuvių jaunimo sąjungos narys. Pasigėrėjus Lietuvos vaizdais, prasidėjo jubiliato sveikinimai.

Kun. V. Bagdanavičius išryškino jo nuopelnus atkuriant ir vadovaujant Kęstučio korporaciją, kurios dvasios vadas, pagerbtas vyresnio brolio titulu, yra kun. V. Bagdnavičius. Draugingos Vytauto ateitininkų korporacijos vardu sveikino Jonas Sakas. Gajos korp. vardu sveikindamas prof. J. Meškauskas pažymėjo, kad jubiliatas toks sveikas, jog gydytojams su juo nėra jokio rūpesčio. Irena Kriaučeliūnienė pasveikino savo šeimos vardu ir perdavė sveikinimus gen. kons. J. Daužvardienės, kuri dabar yra globojama Šv. Šeimos viloje. Sukaktuvininkui buvo sugiedota „Ilgiausių metų".

Raštu iš Lietuvos sveikino giminaičiai. Įspūdingas sveikinimas buvo nuo K. Pabedinsko buvusių darbininkų iš Lietuvos, iš Plungės. Jie rašė: „Mes, buvę bendradarbiai, pas Jus, gerbiamas ir mylimas darbdavy, prisimename Jus su pagarba ir dėkingumu. Lenkiamės Jums už suteiktą mums normalų darbą, iš ko mes turėjome pragyvenimą". Savo sveikinime darbininkai pareiškė pageidavimą, kad jis vėl atvažiuotų.

Savo padėkos kalboje inž. K. Pabedinskas pažymėjo, kad toks jo darbininkų laiškas po daugelio dešimtmečių dabar buvo jam labai jaudinantis ir ypač brangus.

Pažymėtina, kad solenizantas nuo 1915 metų yra ateitininkas. Tai ilgiausiai šioje organizacijoje darbavęsis bene iš visų Chicagoje esančių ateitininkų. Jo nuopelnus šiai organizacijai savo kalboje iškėlė ateitininkų vadas inž. J. Polikaitis.

Svečiai dar galėjo ilgokai gėrėtis artimųjų atneštais skanėstais ir džiaugtis solenizanto naujai parašyta ir išleista, svečių tarpe paskleista autografuota knyga „Nuo Plungės iki Maroko" Tai stambus 438 psl. veikalas, svarus įnašas į Lietuvos pramonės augimo ir vystymosi istoriją, parašytas lengvu stiliumi, atsiminimų forma.

Juoz. Pr.

MALONUS NETIKĖTUMAS MOKYKLOS ŠVENTĖJE

Dr. Vincas Kudirka, „Varpo" 100-ji ir Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 71-ji sukaktys buvo gražiai prisimintos vasario 18 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje vykusiame Dariaus Girėno lituanistinės mokyklos Vasario 16-tosios minėjime.

Šventėn atsilankė nemažas būrys tėvų ir svečių. Niekas nesistebėjo, kad jų tarpe buvo ir keli uniformuoti skautų vadovai. Šeštadieniais po pamokų lit. mokyklose, Jaunimo centre vyksta skautų,-čių sueigos, tad skautiškos uniformos dažnai matomos Dariaus Girėno mokykloje, o tarp mokyklos ir skautų organizacijos vyksta nuoširdus bendradarbiavimas.

Minėjimą pradėjo mokyklos vedėjas Juozas Plačas, trumpa paskaita apibūdindamas dr. V. Kudirkos asmenį, gyvenimą ir veiklą, „Varpo" vaidmenį lietuvių tautiniam atgimimui, nepriklausomybės siekimui ir jos įgyvendinimui.

Po paskaitos scenon „invaziją" atliko skautų vadovai — „Lituanicos" tunto tuntininkas ps. fil. Audrius Remeikis ir buvęs tuntininkas s. fil. Gintaras Plačas. Sceną „okupavusieji" skautininkai perskaitė Lietuvių Skautų sąjungos tarybos Pirmijos nutarimą Vasario 16 d. proga už ilgametį darbą su lietuviškuoju jaunimu LSS ordinais UŽ NUOPELNUS su Rėmėjo kaspinu apdovanoti lituanistinių mokyklų vedėjus — Dariaus Girėno mokyklos — mok. Juozą Plačą, Brighton Parko lit. mokyklos — mok. Sofiją Jonynienę ir Čikagos aukštesniosios lit. mokyklos — mok. Juozą Masilionį. Pagerbiamųjų nuopelnus lituanistinėms mokykloms ir lietuvybei apibūdino skautininkas Gintaras Plačas. Ordinus prisegė LSS Brolijos Vyriausias skautininkas v.s. Gediminas Deveikis, savo sveikinime pareikšdamas, kad lietuviškai skautauti galėsime, kol bus lietuviškai kalbančių, o tam labiausiai talkinanti lietuviška šeima ir lituanistinė mokykla. Linkėjo šiame darbe niekad nepavargti. Pagerbtųjų vardu padėkos žodį tarė ČALM direktorius mok. J. Masilionis. Visi minėjimo dalyviai entuziastingu plojimu pasveikino gerbiamus pedagogus ir įvertino Lietuvių Skautų sąjungą už nusipelniusiųjų pagerbimą.

Trumpą, gerai paruoštą programą atliko mokyklos mokiniai, jiems mikrofonu talkinant pranešėjai Laimai Pauliūtei. Šį kartą visi, net ir tyliausiai kalbantieji, buvo girdimi. Narsiai nusiteikę deklamavo patys jauniausieji-darželiniukai, mokytojos Ramintos Saib talkinami. Lietuvos himną, su gana plačiais paaiškinimais, deklamavo I-mo ir II-ro skyrių mokiniai, paruošti mokytojų Sofijos Jonynienės ir Ilonos Zaleckaitės. III-čio sk. mokiniai, išmokyti mok. Jūratės Dovilienės, suvaidino Gedimino sapną. Mok. Gailutės Valiulienės pastangos buvo atlygintos IV-to skyriaus mokinių puikiai atlikta eilėraščių pyne. Įdomų vaizdelį, sukurą mok. Sigito Gudžio, atliko V-to sk. mokiniai. Mok. Mildos Šatienės išmokytos, eilėraščių montažą pasigėrėtinai atliko VI-to sk. mergaitės. Mok. Eugenijos Bielskienės kantrus darbas pasireiškė VII-to ir VIII-to sk. puikiu dr. V. Kudirkos eilėraščių deklamavimu. Turėjo progą pasirodyti ir tautinių šokių šokėjai su mok. Nijolės Pupienės išmokytu suktiniu. Smagiai dainavo mokyklos choras, vadovaujamas muz. Fausto Strolios, kai kurioms dainoms pritariant ir tėvams bei svečiams. Minėjimas baigtas visiems dalyviams giedant Lietuvos himną.

Neištęsta programa, mokytojų nuoširdžiai paruošta ir mokinių gerai atlikta, visiems paliko gerą įspūdį, liudydama sėkmingai vykdomą darbą, mokinių imlumą, mokytojų kūrybingumą. Darnus mokyklos, tėvų ir Jaunimo centro vadovybės bendradarbiavimas sukuria malonią aplinką našiam darbui.

Po programos buvo pasivaišinta tėvų suneštinėmis vaišėmis, pabendrauta, dalinantis įspūdžiais ir vėliausiomis žiniomis apie įvykius ok. Lietuvoje.

IR

Ramona Steponavičiūtė ir Linas Norušis — du JAV LB krašto valdybos vicepirmininkai tariasi veiklos klausimais.

IŠ ARTI IR TOLI

OK LIETUVOJE

— **Vasario 16-tosios proga Šv. Sostas** pakėlė prelatais tris Vilniaus vyskupijos kunigus. Kun. Kazimieras Vasiliauskas, iki šiol buvęs Šv. Rapolo parapijos vikaras, vysk. Julijono Steponavičiaus paskirtas katedros rektorium, dabar pakeltas prelatu. Taip pat prelatais pakelti Šv. Mikalojaus bažnyčios klebonas kun. Juozas Tunaitis ir Nemenčinės klebonas bei Kalvarijos dekanas kun. Kazimieras Pūkėnas.

J.A. VALSTYBĖSE

— **Balys Gajauskas,** 35 metu iškalėjęs sovietų kalėjimuose ir priverčiamo darbo stovyklose, kovo 1 d. atvyko į Ameriką ir kovo 11-12 d. dalyvaus žmogaus teisių konferencijoje Clevelande. Balys Gajauskas į Ameriką atvyko su žmona ir dukrele. Amerikos Kongresas bent porą karų Gajauską yra nominavęs Nobelio taikos premijai. Sutikimą Washingtone Gajauskų šeimai organizavo naujoji Baltų Laisvės lygos įstaigos vadovė Asta Banionytė kartu su Lietuvių Informacijos centro direktoriumi Viktoru Naku.

— **St. Petersburgo** pensininkai gruodžio 6 d. metiniame s-me išrinko valdomus organus. Klubo valdybą sudaro: B. Ginčiauskas — pirm., K. Urbšaitis — pirmasis vicepirm., P. Vasiliauskas — antrasis vicepirm., sekr. A. Lauras, ižd. A. Gesius, renginių vad. E. Bazėnas ir A. Acienė. Klubo direktoriai: E. Lungienė, A. Lukienė, A. Urbonavičius, J. Kalpokas, J. Butkus, ir A. Lukas. Revizijos komisija: P. Kaspariūnas, J. Balnius ir J. Vizgirda.

BRAZILIJOJE

— **Sao Paulo mieste Brazilijoje** liepos 6-9 dienomis bus Pietų Amerikos lietuvių devintas kongresas. Rengimo komitetą sudaro Sao Paulo lietuviai: Aleksandras Valavičius, Aleksandras Bumblis, dr. Antanas Šaulys, Jonas Tatarūnas ir kun. Pranas Gavėnas. Iki šiol lietuvių kongresai P. Amerikoje buvo keturi Buenos Aires Argentinoje, du — Montevideo Uruguajuje, vienas Sao Paulo, vienas Caracas Venecueloje ir dabar vėl Sao Paulo Brazilijoje.

— **A. a. Leonas Adomavičius,** 81 metų amžiaus, mirė sausio 13 d. Velionis buvo gimęs Kučiūnų kaime Dzūkijoje. Su tėvais ir dviem broliais nuo 1927 m. gyveno Brazilijoje. Paskutiniu metu gyveno Rio de Janeiro. Liūdesyje liko žmona Janina, duktė ir sūnus su šeimomis, dvi seserys ir vienas brolis.

— **A. a. Jonas Gerulaitis** mirė savo namuose sausio 11 d. Velionis turėjo 78 metus amžiaus ir sirgo širdies liga. Nuliūdime liko žmona, sūnus ir duktė su šeimomis ir penki anūkai.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.